

د افغانستان اسلامي جمهوریت
د عدلیې وزارت

سرمچاپیک

فوق العاده کڼه

- اطلاعاتو ته د لاسرسی قانون
- قانون دسترسی به اطلاعات
- د روانې روغتیا مقرره
- مقرره صحت روانی

تاریخ نشر: (۲۸) میزان سال ۱۳۹۸ هـ.ش
نمبر مسلسل: (۱۳۵۸)

د خپرېدونېته: د ۱۳۹۸ هـ.ش کال د تلې د میاشتي (۲۸)
پرله پسې نمبر: (۱۳۵۸)

د امتیاز خاوند: د عدلیې وزارت
مسئول چلوونکی: قانونمل محمدرحیم "دقیق"
۰۷۰۰۵۸۷۴۵۷
د دفتر تېلفون: ۰۲۰۲۳۱۴۲۹۸
مهتمم: محمد جان ۰۷۴۷۶۲۷۹۳۰
وبسایت: www.moj.gov.af

قیمت این شماره (به اساس قرارداد): (۲۸,۱۶) افغانی
تیراژ چاپ: (۳۰۰۰) جلد
تعداد صفحات به شمول پشتی: (۸۸) صفحه
مطبعه: بهیر
آدرس: وزارت عدلیه، ریاست نشرات و ارتباط عامه، ناحیه ششم _ غرب قصر دارالامان

اطلاعاتو ته د لاسرسی قانون

د توشیح په هکله د افغانستان

اسلامي جمهوریت د رئیس

فرمان

ګڼه: (۱۶)

نېټه: ۱۳۹۸/۷/۹

لومړۍ ماده:

د اساسي قانون د څلور شپېتمې مادې د ۱۶ جزء د حکم له مخې، اطلاعاتو ته د لاسرسی قانون چې د ملي شوري د مجلسینو د ګډ هیئت د ۱۳۹۸/۵/۵ نېټې د (۹) ګڼه پرېکړې پر بنسټ د (۶) فصلونو او (۴۱) مادو په دننه کې پرېکړه شوی دی، توشیح کوم.

دوه یمه ماده:

دغه فرمان د توشیح له نېټې څخه نافذ او د ملي شوري د مجلسینو د ګډ هیئت له پرېکړې او د دغه قانون له متن سره یو ځای دې، په رسمي جریده کې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوریت رئیس

فرمان

رئیس جمهوري اسلامي افغانستان

در مورد توشیح قانون دسترسی به

اطلاعات

شماره: (۱۶)

تاریخ: ۱۳۹۸/۷/۹

ماده اول:

به تاسی از حکم جزء ۱۶ ماده شصت و چهارم قانون اساسی، قانون دسترسی به اطلاعات را که به اساس فیصله شماره (۹) مؤرخ ۱۳۹۸/۵/۵ هیئت مختلط مجلسین شورای ملی به داخل (۶) فصل و (۴۱) ماده فیصله گردیده است، توشیح می دارم.

ماده دوم:

این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و همراه با فیصله هیئت مختلط مجلسین شورای ملی و متن قانون متذکره، در جریده رسمی نشر گردد.

محمد اشرف غني

رئیس جمهوري اسلامي افغانستان

جمهوری اسلامی افغانستان

شورای ملی

فیصله

قانون دسترسی به اطلاعات

شماره: (۹)

تاریخ: ۱۳۹۸/۵/۵

به تاسی از حکم مندرج ماده صدم قانون اساسی، هیئت مختلط مجلسین شورای ملی به ترکیب پنج پنج تن از اعضای هر جرگه، قانون دسترسی به اطلاعات را به داخل (۶) فصل و (۴۱) ماده به تاریخ (۵) ماه اسد سال ۱۳۹۸ فیصله نمود.

رئیس هیئت مختلط

عبدالطیف نهضت یار

معاون هیئت مختلط

عطا محمد دهقانپور

د افغانستان اسلامي جمهوریت

ملي شوري

اطلاعاتو ته د لاسرسی قانون

پرېکړه

ګڼه: (۹)

نېټه: ۱۳۹۸/۵/۵

د اساسي قانون په سلمه ماده کې د درج شوي حکم پر بنسټ، د ملي شوري د مجلسينو د هرې جرگې له غړو څخه د پنځو پنځو تنو په ترکیب سره، اطلاعاتو ته د لاسرسی قانون په (۶) فصلونو او (۴۱) مادو په دننه کې د ۱۳۹۸ کال د زمري د میاشتی په (۵) نېټه پرېکړه وکړه.

د ګډه هیئت رئیس

عبدالطیف نهضت یار

د ګډه هیئت مرستیال

عطا محمد دهقانپور

فهرست مندرجات قانون دسترسی به اطلاعات

فصل اول احکام عمومی

صفحه	عنوان	ماده
۶.....	مبنی.....	ماده اول:
۶.....	اهداف.....	ماده دوم:
۷.....	اصطلاحات.....	ماده سوم:
۹.....	اختصار نام.....	ماده چهارم:

فصل دوم

طرز دسترسی به اطلاعات

۹.....	حق دسترسی به اطلاعات.....	ماده پنجم:
۱۰.....	تقاضای اطلاعات.....	ماده ششم:
۱۱.....	حمایت اشخاص.....	ماده هفتم:
۱۱.....	میعاد رایة اطلاعات.....	ماده هشتم:
۱۲.....	مصارف رایة اطلاعات.....	ماده نهم:
۱۳.....	روش رایة اطلاعات.....	ماده دهم:
۱۴.....	رایة اطلاعات از طریق مصاحبه.....	ماده یازدهم:

فصل سوم

اطلاع رسانی

۱۵.....	مسؤولین اطلاع رسانی.....	ماده دوازدهم:
۱۶.....	وظایف مسؤول اطلاع رسانی.....	ماده سیزدهم:

رسمی جریده

مسلسل نمبر (۱۳۵۸)

۱۳۹۸/۷/۲۸

۱۸.....	رد تقاضای اطلاعات.....	ماده چهاردهم:
۱۹.....	نشر سالانه اطلاعات.....	ماده پانزدهم:
۲۲.....	ممنوعیت ها.....	ماده شانزدهم:
۲۵.....	ارایه گزارش.....	ماده هفدهم:

فصل چهارم

کمیسیون

۲۶.....	ایجاد کمیسیون.....	ماده هجدهم:
۲۶.....	شرایط عضویت کمیسیون.....	ماده نوزدهم:
۲۷.....	ایجاد کمیته گزینش.....	ماده بیستم:
۳۰.....	انتخاب رئیس، معاون و منشی.....	ماده بیست و یکم:
۳۰.....	وظایف و صلاحیت های کمیسیون.....	ماده بیست و دوم:
۳۲.....	تدویر جلسات کمیسیون.....	ماده بیست و سوم:
۳۳.....	تطبیق تصمیم کمیسیون.....	ماده بیست و چهارم:
۳۳.....	دفتر کمیسیون.....	ماده بیست و پنجم:
۳۴.....	حالات از دست دادن عضویت.....	ماده بیست و ششم:
۳۵.....	عزل عضو کمیسیون.....	ماده بیست و هفتم:
۳۶.....	محدودیت ها.....	ماده بیست و هشتم:
۳۷.....	دارالانشای کمیسیون.....	ماده بیست و نهم:
۳۸.....	بودجه کمیسیون.....	ماده سی ام:
۳۸.....	حقوق و امتیازات.....	ماده سی و یکم:

فصل پنجم

شکایات

۳۹.....	حق شکایت	ماده سی و دوم:
۳۹.....	شکایت متقاضی	ماده سی و سوم:
۴۱.....	رسیدگی به شکایت	ماده سی و چهارم:
۴۲.....	تخلفات و مؤیدات تأدیبی	ماده سی و پنجم:
۴۴.....	مصئونیت اشخاص	ماده سی و ششم:

فصل ششم

احکام متفرقه

۴۵.....	تحويل مبالغ	ماده سی و هفتم:
۴۵.....	اقدامات مدیریتی	ماده سی و هشتم:
۴۶.....	ارجحیت	ماده سی و نهم:
۴۶.....	وضع لوايح، طرز العمل ها و رهنمودها	ماده چهل:
۴۶.....	انفاذ و الغاء	ماده چهل و یکم:

قانون دسترسی به

اطلاعات

فصل اول

احکام عمومی

مبني

ماده اول:

این قانون به تاسی از حکم فقره (۳) ماده پنجاهم قانون اساسی افغانستان، وضع گردیده است.

اهداف

ماده دوم:

اهداف این قانون عبارت اند از:

۱- تأمین حقوق دسترسی اشخاص حقیقی و حکمی به اطلاعات از ادارات.

۲- حصول اطمینان از شفافیت تقویت فرهنگ اطلاع رسانی، مشارکت مردم در حکومت داری و حساب دهی از اجراءات ادارات و مبارزه علیه فساد اداری.

اطلاعاتو ته د لاسرسی.

قانون

لومړی فصل

عمومي حکمونه

مبني

لومړۍ ماده:

دغه قانون د افغانستان د اساسي قانون د پنځوسمې مادې د (۳) فقرې د حکم له مخې، وضع شوی دی.

موخې

دوه یمه ماده:

د دې قانون موخې عبارت دي له:

۱- د حقيقي او حکمي اشخاصو له ادارو څخه اطلاعاتو ته د لاسرسی د حق تأمینول.

۲- د اطلاع رسونې د فرهنگ د پیاوړتیا له رویتیا څخه ډاډ ترلاسه کول، په حکومتولۍ کې د خلکو کلپون او د ادارو له اجراءاتو څخه حساب ورکونه او د اداري فساد پروراندي مبارزه.

۳- د افغانستان د اساسي قانون د درېيمې مادې په پام کې نيولو سره د بشر د حقوقو د نړيوالې اعلاميې د نولسمې مادې رعايتول.

۴- د اطلاعاتو د غوښتنې او وړاندې کولو د څرنگوالي تنظيمول.

اصطلاحگاني

درېيمه ماده:

په دې قانون کې دغه اصطلاحگاني لاندې مفاهيم افاده کوي:

۱- اطلاعات: هر ډول ضبط شوی يا ثبت شوی، ليکل شوی، انځوريز، غږيز، نمونه يا موډل سند او معلومات دی.

۲- شخصي اطلاعات: په شخص پورې منحصر معلومات دي چې د نوم، تخلص، د اوسېدو د ځای او د کار د ځای پته، د شخصي او کورني ژوندانه وضعيت، روغتيايي سندونه، يادداښتونه، مراسلات، راکړې ورکړې، بانکي حساب، د تېرېدو رمز او نور هغه اطلاعات پکې شامل دي چې د هغه په

۳- رعايت ماده نژدهم اعلاميه جهاني حقوق بشر با نظر داشت ماده سوم قانون اساسی افغانستان.

۴- تنظيم طرز تقاضا و ارايه اطلاعات.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این قانون مفاهيم ذيل را افاده می نمايد:

۱- اطلاعات: هر نوع سند و معلومات ضبط شده يا ثبت شده، نوشتاری، تصويری، صوتی، نمونه يا موډل می باشد.

۲- اطلاعات شخصی: معلومات منحصر به شخص است شامل نام، تخلص، آدرس محل سکونت و محل کار، وضعيت زندگي شخصی و خانوادگي، اسناد صحی، يادداشت ها، مراسلات، داد و ستد، حساب بانکی، رمز عبور و ساير اطلاعاتی که به وظايف رسمی وی

رسمي دندو پورې اړه ونلري.

۳- غوښتونکی: هغه حقيقي يا حکمي شخص دی چې له ادارو څخه د اطلاعاتو غوښتنه کوي.

۴- خپرول: د اطلاعاتو خپرول په داسې ډول دي چې د عامو خلکو لپاره د لاسرسۍ اوگټې اخیستنې وړ وي.

۵- د اطلاعاتو د غوښتنې فورم: هغه مطبوع يا برېښنايي پاڼه ده چې د غوښتونکي د مطالباتو د درج په منظور، د دې قانون له حکمونو سره سم د هغه په واک کې ورکول کېږي.

۶- ادارې: د جمهوري رياست، ملي شوري، قضائيه قوې، وزارتونه، لوی رياستونه، دولتي خپلواک کمپسيونونه، سيمه ييزې ادارې، د ولايتي، ولسواليو او کليو شوري گانې، ښاروالۍ گانې، د ښارواليو مجلسونه، تصدۍ، دولتي او گڼه شرکتونه او نورې هغې ادارې او بنسټونه چې د قانون پر بنا فعاليت کوي، پکې شامل دي. هر سازمان يا بنسټ چې له ذکر شوو ادارو څخه د يوې په واسطه کنترول يا

ارتباط نداشتنه باشد.

۳- متقاضی: شخص حقيقي يا حکمی است که اطلاعات را از ادارات تقاضا می نماید.

۴- نشر: انتشار اطلاعات به شکلی است که قابل دسترس و استفاده برای عامه مردم باشد.

۵- فورم تقاضای اطلاعات: ورق مطبوع يا الکترونيکی است که به منظور درج مطالبات متقاضی، مطابق احکام اين قانون بدسترس وی گذاشته می شود.

۶- ادارات: شامل ادارات رياست جمهوری، شورای ملی، قوه قضائيه، وزارت ها، رياست های عمومي، کميسيون های مستقل دولتي، ادارات محلي، شوراهاى ولايتي، ولسوالي و قريه، شاروالی ها، مجالس شاروالی ها، تصدی ها، شرکت های دولتي و مختلط و ساير ادارات و نهادهایی که بر مبنای قانون فعاليت می نمایند، می باشند. هر سازمان يا نهادی که توسط یکی از ادارات مذکور کنترول يا

رسمي جریده

مسلسل نمبر (۱۳۵۸)

۱۳۹۸/۷/۲۸

تمويل می گردد یا ملکیت آنها باشد که امور عامه را انجام می دهد، شامل این تعریف می گردد.

اختصار نام

ماده چهارم:

کمیسیون دسترسی به اطلاعات در این قانون به نام کمیسیون یاد می گردد.

فصل دوم

طرز دسترسی به

اطلاعات

حق دسترسی به اطلاعات

ماده پنجم:

(۱) متقاضی، حق دسترسی به اطلاعات را مطابق احکام این قانون از ادارات دارا می باشد.

(۲) ادارات مکلف اند، مطابق احکام مندرج این قانون، اطلاعات را به دسترس متقاضی و عامه مردم قرار دهند.

تمويل پوري یا د هغوی ملکیت وي چي عامه چارې ترسره کوي، په دې تعريف کې شامل پوري.

د نوم لنډيز

خلورمه ماده:

په دې قانون کې اطلاعاتو ته د لاسرسی کمیسیون، د کمیسیون په نامه یاد پوري.

دوه یم فصل

اطلاعاتو ته د لاسرسی

خرنگوالی

اطلاعاتو ته د لاسرسی حق

پنځمه ماده:

(۱) غوښتونکی، د دې قانون له حکمونو سره سم له ادارو څخه اطلاعاتو ته د لاسرسی حق لري.

(۲) ادارې مکلفې دي، په دې قانون کې له درج شوو حکمونو سره سم، اطلاعات د غوښتونکي او عامه خلکو په واک کې ورکړي.

د اطلاعاتو غوښتنه

شپږمه ماده:

(۱) غوښتونکی کولای شي د اطلاعاتو د ترلاسه کولو په منظور د اطلاعاتو لیکلی غوښتنلیک برابر یا د اطلاعاتو د غوښتنې فورم ډک او د ادارې اړوندې مرجع ته مراجعه وکړي.

(۲) د اطلاعاتو د غوښتنې فورم او د هغه محتوي د کمپيوترون په واسطه برابرېږي او په مطبوع او برېښنايي شکل په وړيا ډول د عامه لاسرسی کې ورکول کېږي.

(۳) غوښتونکی مکلف نه دی، د اطلاعاتو د غوښتنې لپاره دلیلونه وړاندې کړي یا د کوم ځانگړي سند نوم واخلي، یواځې د اطلاعاتو د برابرولو او وړاندې کولو لپاره له غوښتونکي څخه لازم معلومات غوښتل کېږي.

(۴) ادارې مکلفې دي، د اطلاعاتو غوښتنې ته په لیکلي یا برېښنايي ډول داسې ځواب وړاندې کړي چې غوښتونکي ته د لاسرسی وړ وي.

تقاضای اطلاعات

ماده ششم:

(۱) متقاضی می تواند به منظور کسب اطلاعات درخواست کتبی اطلاعات را ترتیب یا فورم تقاضای اطلاعات را خانه پری و به مرجع مربوط اداره مراجعه نماید.

(۲) فورم تقاضای اطلاعات و محتوای آن توسط کمیسیون ترتیب به شکل مطبوع و الکترونیکی طور رایگان به دسترس عامه قرار می گیرد.

(۳) متقاضی مکلف نیست، برای تقاضای اطلاعات دلایل ارائه نماید یا از سند خاصی نام ببرد، صرف معلومات لازم جهت تهیه و ارائه اطلاعات از متقاضی مطالبه می گردد.

(۴) ادارات مکلف اند، به تقاضای اطلاعات طور کتبی یا الکترونیکی طوری پاسخ ارائه نمایند که به متقاضی قابل دسترس باشد.

د اشخاصو ملاټر

اوومه ماده:

ادارې مکلفې دي، هغه اشخاص چې په فساد، ناوړه مدیریت، د عدالت په نه تأمینولو، جنایي سرغړونو، د قانون د نقض، د بشر د حقوقو او په عامه امنیت او د ژوندانه چاپیریال ته د جدی زیان په اړوند اطلاعات په ډاګه کوي تر ملاټر لاندې ونیسي.

د اطلاعاتو د وړاندې کولو میعاد

اتمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، غوښتل شوي اطلاعات په لیکلي یا برېښنایي ډول په ژر تر ژره د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د لسو کاري ورځو په موده کې غوښتونکي ته وړاندې کړي. د مؤجه دلیلونو د شتون په صورت کې، دغه موده تر لسو نورو کاري ورځو پورې تمدیدېدای شي. د تمدید په صورت کې، اداره دې له غوښتونکي سره اړیکه ونیسي او هغه دې په لیکلي ډول له تمدید او د هغې له

حمایت اشخاص

ماده هفتم:

ادارات مکلف اند، اشخاصی را که اطلاعات مربوط به فساد، سوء مدیریت، عدم تأمین عدالت، تخلف جنایی، نقض قانون، حقوق بشر و آسیب جدی به امنیت عامه و محیط زیست را افشا می نمایند مورد حمایت قرار دهند.

میعاد ارایه اطلاعات

ماده هشتم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را طور کتبی یا الکترونیکی به متقاضی به اسرع وقت حداکثر در مدت ده روز کاری از تاریخ تقاضای اطلاعات ارائه نمایند. در صورت موجودیت دلایل مؤجه، این مدت الی ده روز کاری دیگر تمدید شده می تواند. در صورت تمدید، اداره با متقاضی تماس گرفته وی را از

دلیلونو څخه خبر کړي.

(۲) ادارې مکلفې دي، هغه غوښتل شوي اطلاعات چې خبري ارزښت ولري ژر تر ژره یا د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د یوې کاري ورځې په موده کې، رسنیو او ژورنالستانو ته وړاندې کړي.

(۳) ادارې مکلفې دي، هغه غوښتل شوي اطلاعات چې د اشخاصو د خونديتوب او د شخص د ځان یا آزادی د ساتنې لپاره اړین وي، ژر تر ژره یا د اطلاعاتو د غوښتنې له نېټې څخه زیات نه زیات د یوې کاري ورځې په موده کې وړاندې کړي.

د اطلاعاتو د وړاندې کولو لگښتونه
نهمه ماده:

(۱) که چېرې د غوښتل شوو اطلاعاتو وړاندې کول د لگښتونو غوښتنه وکړي، غوښتونکی مکلف دی، د هغو لگښتونه ورکړي. له دې پرته غوښتنه ردېږي.

تمديد و دلایل آن طورکتبی آگاه سازد.
(۲) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را که دارای ارزش خبری باشد به رسانه ها و ژورنالستان به اسرع وقت یا حداکثر در مدت یک روز کاری از تاریخ تقاضای اطلاعات، ارائه نمایند.

(۳) ادارات مکلف اند، اطلاعات تقاضا شده را که برای مصونیت اشخاص و حفظ جان یا آزادی شخص ضرور باشد، به اسرع وقت یا حداکثر در مدت یک روز کاری از تاریخ تقاضای اطلاعات، ارائه نمایند.

مصارف رایة اطلاعات
ماده نهم:

(۱) هرگاه رایة اطلاعات تقاضا شده ایجاب مصارف را نماید، متقاضی مکلف است، مصارف آن را تأدیه نماید. در غیر آن تقاضا رد می گردد.

(۲) مصارف مندرج فقره (۱) این ماده شامل قیمت، نمونه تولید دوباره و ارسال اطلاعات به متقاضی می‌باشد. تولید دوباره شامل نقل اصل سند، کاپی از اصل سند طورکتبی، صوتی یا تصویری می‌باشد. بیست صفحه اول اطلاعات از این حکم مستثنی است.

(۳) اندازه مصارف اطلاعات تقاضا شده و نحوه پرداخت آن در طرزالعمل جداگانه که از طرف کمیسیون به موافقه وزارت مالیه وضع می‌گردد، تنظیم می‌شود.

روش ارایه اطلاعات

ماده دهم:

(۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات را طبق تقاضا به متقاضی ارائه نمایند، مشروط بر اینکه به اصل سند صدمه وارد نگردد.

(۲) متقاضی می‌تواند به یکی از روش های ذیل اطلاعات را تقاضا

(۲) د دې مادې د (۱) فقرې په درج شوو لگښتونو کې، بیه، د بیا ځلي تولید نمونه او غوښتونکي ته د اطلاعاتو لېږل شامل دي. بیا ځلي تولید کې لیکلی، غږیز یا انځوریز ډول د اصل سند نقل، د اصل سند کاپي شامل وي. د اطلاعاتو لومړۍ شل پاڼې له دغه حکم څخه مستثنی دي.

(۳) د غوښتل شوو اطلاعاتو د لگښتونو اندازه او د هغو د ورکړې ډول په هغې جلا کړنلاره کې چې د کمپسیون له لوري د مالي وزارت په موافقه وضع کېږي، تنظیمېږي.

د اطلاعاتو د وړاندې کولو تگلاره

لسمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، اطلاعات له غوښتنې سره سم غوښتونکي ته وړاندې کړي، په دې شرط چې اصل سند ته تاوان ونه رسېږي.

(۲) غوښتونکي کولای شي له لاندې تگلارو څخه په یوې د اطلاعاتو غوښتنه

وکړي:

۱- په پاڼه کې يا په برېښنايي ډول د اصل سند نقل.

۲- په اړوندو ادارو کې د سندونو، موډلونو او نمونو د کتنې د فرصت را منځته کول.

۳- په ليکلي، غږيز يا انځوريز ډول له اصل سند څخه کاپي.

۴- په غږيز يا انځوريز ډول د اطلاعاتو وړاندې کول.

۵- د نمونې وړاندې کول.

د مرکې له لارې د اطلاعاتو

وړاندې کول

يوولسمه ماده:

له چارواکو او د ادارو له کارکوونکو سره د ژورنالستانو د مرکو له لارې د اطلاعاتو وړاندې کول د دې قانون په شپږمه، اتمه او نهمه مادوکې د درج شوو حکمونو تابع نه دي.

نمايد:

۱- نقل اصل سند در ورق يا به شکل الکترونيکي.

۲- ايجاد فرصت مشاهده اسناد، مودل ها و نمونه ها در ادارات مربوط.

۳- کاپي از اصل سند طورکتبي، صوتي يا تصويري.

۴- ارايه اطلاعات به شکل صوتي يا تصويري.

۵- ارايه نمونه.

ارايه اطلاعات از طريق

مصاحبه

ماده يازدهم:

ارايه اطلاعات از طريق مصاحبه ژورنالستان با مقامات و کارکنان ادارات، تابع احکام مندرج مواد ششم، هشتم و نهم اين قانون نمي باشد.

فصل سوم اطلاع رسانی

مسؤولین اطلاع رسانی

ماده دوازدهم:

(۱) ادارات مکلف اند، به منظور تأمین حق دسترسی به اطلاعات، مراجع مسؤول اطلاع رسانی و کارکنان مربوط را طبق لایحه وظایف، مشخص و توظیف نمایند.

(۲) مراجع مسؤول اطلاع رسانی مندرج فقره (۱) این ماده، مکلف اند، هویت مسؤول اطلاع رسانی و سایر کارکنان مربوط را با جزئیات (شماره تماس، ایمیل، آدرس و امثال آن) جهت آگاهی به دسترس عامه مردم قرار دهند.

(۳) مسؤول اطلاع رسانی می‌تواند در صورت ضرورت، جهت تهیه اطلاعات از کارکنان اداره مربوط مطالبه همکاری نموده و کارکنان اداره مکلف به همکاری

درپیم فصل

اطلاع رسونه

د اطلاع رسونې مسؤولین

دولسمه ماده:

(۱) ادارې مکلفې دي، اطلاعاتو ته د لاسرسی د حق د تأمینولو په مقصد د دندو له لایحې سره سم د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع او اړوند کارکوونکي، مشخص او توظیف کړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع، مکلفې دي، د اطلاع رسونې د مسؤول او نورو اړوندو کارکوونکو هویت له جزئیاتو سره (د اړیکې شمېره، برېښنا لیک، پته او داسې نور) د پوهاوي لپاره د عامه خلکو په لاسرسی کې ورکړي.

(۳) د اطلاع رسونې مسؤول کولای شي د اړتیا په صورت کې، د اطلاعاتو د برابرولو لپاره د اړوندې ادارې له کارکوونکو څخه د همکاری غوښتنه وکړي او د ادارې کارکوونکي په

همکاری- مکلف دي.

د اطلاع رسونې د مسؤل دندې

ديارلسمه ماده:

(۱) د اطلاع رسونې مسؤل د لاندې

دندو لرونکی دی:

۱- غوښتونکي ته د اطلاعاتو د غوښتنې د فورم توضیح د غوښتنې په صورت کې، په لیکلي یا برېښنایي ډول د غوښتونکي خبرول.

۲- په دې قانون کې له درج شوو حکمونو او اړوندو کړنلارو سره سم د غوښتونکي لاسرسی ته د اطلاعاتو د غوښتنې د فورم ورکول او له هغه سره لازمه همکاري.

۳- په لیکلي ډول د اطلاعاتو د غوښتنې د ترلاسه کولو په وخت کې غوښتونکي ته د رسید سپارل.

۴- د اطلاعاتو د شتون یا نه شتون په صورت کې، په لیکلي ډول په پنځو کاري ورځو موده کې د غوښتونکي خبرول.

۵- د دې قانون له درج شوو حکمونو

می باشند.

وظایف مسؤل اطلاع رسانی

ماده سیزدهم:

(۱) مسؤل اطلاع رسانی دارای

وظایف ذیل می باشد:

۱- توضیح فورم تقاضای اطلاعات به متقاضی در صورت تقاضا آگاه نمودن متقاضی طورکتبی یا الکترونیکی.

۲- بدسترس قرار دادن فورم تقاضای اطلاعات به متقاضی و همکاري لازم با وی مطابق احکام مندرج این قانون و طرزالعمل های مربوط.

۳- تسلیم رسید به متقاضی در زمان دریافت تقاضای اطلاعات طورکتبی.

۴- در صورت موجودیت یا عدم موجودیت اطلاعات، مطلع نمودن متقاضی در مدت پنج روزکاری طورکتبی.

۵- حصول اطمینان از مطابقت ارایه

اطلاعات با احکام مندرج این قانون.

۶- نشر اطلاعات در صفحات انترنیته اداره و سایر رسانه های مربوط.

۷- انجام سایر وظایف که از طرف اداره مربوط، جهت بهبود امور اطلاع رسانی به وی سپرده می شود.

(۲) هرگاه متقاضی به سبب معلولیت یا بی سوادی نتواند طورکتبی تقاضای اطلاعات نماید، مسؤول اطلاع رسانی مکلف است درخواست شفاهی متقاضی را به تحریر در آورده قبل از گرفتن امضاء یا نشان انگشت وی، درخواست متقاضی را جهت تأیید آن به طریقی که برای او قابل درک باشد، تفهیم نماید.

(۳) هرگاه اداره جهت شناسایی اطلاعات تقاضا شده به توضیحات بیشتر نیاز داشته باشد، مسؤول اطلاع رسانی موضوع را با متقاضی پیگیری نموده تقاضای اطلاعات وی را واضح تر می سازد.

سره د اطلاعاتو د وړاندې کولو له سمون څخه د ډاډ ترلاسه کول.

۶- د ادارې په انترنیته پاڼو او نورو اړوندو رسنیو کې د اطلاعاتو خپرول.

۷- د هغو نورو دندو ترسره کول چې د اړوندې ادارې له لوري، د اطلاع رسنوي د چارو د ښه والي لپاره ورته سپارل کېږي.

(۲) که چېرې غوښتونکي د معلولیت یا بی سوادۍ په سبب ونکړي شي په لیکلي ډول د اطلاعاتو غوښتنه وکړي، د اطلاع رسنوي مسؤول مکلف دی د غوښتونکي شفاهي غوښتنه ولیکي، د هغه د لاسلیک یا دکوتې د نښان له اخیستلو مخکې، د غوښتونکي غوښتنه د هغه د تأیید لپاره په داسې ډول چې د هغه لپاره د پوهې وړ وي، تفهیم کړي.

(۳) که چېرې اداره د غوښتل شوو اطلاعاتو د پېژندنې لپاره زیاتو توضیحاتو ته اړتیا ولري، د اطلاع رسنوي مسؤول موضوع له غوښتونکي سره تعقیبوي، د هغه د اطلاعاتو غوښتنه لازياته څرگنده کوي.

(۴) هرگاه اطلاعات تقاضا شده در اداره موجود نبوده و واضح باشد که اداره دیگری دارای اطلاعات تقاضا شده است در این صورت اداره مکلف است، تقاضای کتبی اطلاعات را در مدت پنج روز کاری به همان اداره ارسال و متقاضی را از موضوع طور کتبی مطلع نماید.

رد تقاضای اطلاعات

ماده چهاردهم:

(۱) هرگاه تقاضای اطلاعات طور کلی یا قسمی رد شود، مسؤول اطلاع رسانی مکلف است، متقاضی را از دلایل مشخص و قانونی که بنابر آن تقاضای وی رد گردیده، طور کتبی مطلع سازد.

(۲) مسؤول اطلاع رسانی مکلف است در مورد حق شکایت متقاضی بر علیه تصمیم رد تقاضای اطلاعات، به متقاضی آگاهی لازم ارائه نماید.

(۴) که چپري غوبنتل شوي اطلاعات په اداره کې شتون ونلري او څرگند وي چې بله اداره غوبنتل شوي اطلاعات لري، په دې صورت کې اداره مکلفه ده، د اطلاعاتو لیکلي غوبنتنه په پنځو کاري ورځو موده کې هغې ادارې ته واستوي او غوبنتونکی په لیکلي ډول له موضوع څخه خبر کړي.

د اطلاعاتو د غوبنتني رد

څوارلسمه ماده:

(۱) که چپري د اطلاعاتو غوبنتنه په کلي یا قسمي ډول رد شي، د اطلاع رسوني مسؤول مکلف دی، غوبنتونکی په هغو مشخصو او قانوني دلایلو چې د هغو پر بنسټ د هغه غوبنتنه رد شوې ده، په لیکلي ډول خبر کړي.

(۲) د اطلاع رسوني مسؤول مکلف دی د اطلاعاتو د غوبنتني رد د تصمیم پر وړاندې د غوبنتونکي د شکایت د حق په هکله، غوبنتونکي ته لازم پوهاوی وړاندې کړي.

د اطلاعاتو کلي خپرول

پنځلسمه ماده:

- (۱) ادارې مکلفې دي، لاندې اطلاعات لېترلېره په کال کې يوځل خپاره کړي:
 - ۱- د ادارې تشکيل، دندې او واکونه او د اړوندو اجرااتو رپوټ.
 - ۲- د فرعي برخو، ولايتي او ساحوي دفترينو او د اړوندو انکشافی پروژو او برنامو په هکله معلومات.
 - ۳- د ادارې د اړيکې شمېره، برېښنا ليک، پته او کاري ساعتونه.
 - ۴- د بودجې د سندونو او د مالي او پلټنې د رپوټونو په ګډون د ادارې مالي وضعيت.
 - ۵- د مستقيمو خدمتونو جزئيات چې خلکو ته وړاندې کېږي د هغو فورمونو په ګډون چې خدمتونو ته د لاسرسۍ لپاره بشپړېږي او د خدمتونو د وړاندې کولو وخت.
 - ۶- د ادارې په استماعيه او مشورتي غونډو کې د ښاريانو د مشارکت لپاره

نشر سالانه اطلاعات

ماده پانزدهم:

- (۱) ادارات مکلف اند، اطلاعات ذيل را حداقل سال یک مرتبه نشر نمایند:
 - ۱- تشکيل، وظائف و صلاحيت های اداره و گزارش اجراات مربوط.
 - ۲- معلومات در مورد بخش های فرعي، دفاتر ولايتي و ساحوي، برنامه ها و پروژه های انکشافی مربوط.
 - ۳- شماره تماس، ايميل، آدرس و ساعات کاری اداره.
 - ۴- وضعيت مالی اداره به شمول اسناد بودجه و گزارش های مالی و تفتيش.
 - ۵- جزئيات خدمات مستقيم که به مردم ارائه می گردد به شمول فورم هایی که جهت دسترسى خدمات تکميل گردد و زمان ارايه خدمات.
 - ۶- معلومات در مورد ميکانيزم ها و طرز العمل ها جهت مشارکت

- د ميکانيزمونو او کړنلارو او اړوندو رپوټونو په هکله معلومات.
- ۷- د اطلاعاتو د غوښتنې او د خلکو مستقيم شکایت ته د رسيدگۍ څرنګوالي.
- ۸- اړوند تقينې سندونه.
- ۹- اړوندې لايحې، کړنلارې او لارښودونه.
- ۱۰- د قوانينو، مقررو، کړنلارو او نورو تقينې سندونو د طرحې په اړوند د مشورو په ګډون د بناريانو د مشارکتې غونډو پايلې.
- ۱۱- اړوند کورني يا بين المللي قراردادونه، پروتوکولونه او هوکړه ليکونه.
- ۱۲- د داوطلبۍ اعلانونه، د آفرونو د ارزونې سندونه، تدارکاتي قراردادونه، د قراردادونو د اجراء کولو د پرمختګ رپوټونه، د قراردادونو بشپړيز رپوټ، د قراردادونو له پلي کولو څخه د پلټنې رپوټ او په تدارکاتي قراردادونو پورې اړوند نور موارد.
- ۱۳- پالیسي، ستراتيژۍ او اړوند شهورندان در مجالس استماعيه و مشورتي اداره و گزارش های مربوط.
- ۷- طرز رسيدگي به تقاضای اطلاعات و شکایت مستقيم مردم.
- ۸- اسناد تقينې مربوط.
- ۹- لوايح، طرز العمل ها و رهنمود های مربوط.
- ۱۰- نتايج جلسات مشارکتی شهورندان به شمول مشوره در مورد طرح قوانين، مقرره ها، طرز العمل ها و ساير اسناد تقينې.
- ۱۱- قراردادها، پروتوکول ها و تفاهمنامه های داخلی يا بين المللی مربوط.
- ۱۲- اعلانات داوطلبی، اسناد ارزیابی آفرها، قرارداد های تدارکاتی، گزارش های پیشرفت اجرای قراردادها، گزارش تکمیلی قرار دادها، گزارش تفتيش از تطبيق قرارداد ها و ساير موارد مربوط قرارداد های تدارکاتی.
- ۱۳- پالیسي، ستراتيژي و پلان های

- کاري پلانونه. کاری مربوط.
- ۱۴- د هغو اطلاعاتو د طبقه بندۍ او ډولونو لست چې په واک کې یې لري. ۱۴- لست طبقه بندۍ و انواع ډولونو لست چې په واک کې یې لري.
- ۱۵- د نوم، د اړیکې شمېرې، برېښنا لیک او د دفتر د پتې په ګډون د اطلاع رسونې د مسؤل په هکله معلومات. ۱۵- معلومات در مورد مسؤل اطلاع رساني به شمول نام، شماره تماس، ایمیل و آدرس دفتر.
- ۱۶- د دغه قانون د حکمونو له تطبیق څخه کلنی رپوټ. ۱۶- گزارش سالانه از تطبیق احکام این قانون.
- ۱۷- د کمېسیون په تشخیص نور اطلاعات. ۱۷- سایر اطلاعات به تشخیص کمیسیون.
- (۲) ادارې دې د قراردادونو په ګډون مهم اطلاعات او سندونه له بشپړېدو وروسته ژر تر ژره په داسې ډول د خلکو په واک کې ورکړي چې د عامه خلکو لپاره د درک وړ او په آسانی سره د لاسرسۍ وړ وي. (۲) ادارات اطلاعات و اسناد مهم را به شمول قرارداد ها به اسرع وقت بعد از نهایی شدن به گونه در دسترس مردم قرار دهند که برای عامه مردم قابل درک و به آسانی قابل دسترس باشد.
- (۳) ادارې مکلفې دي، د سندونو او اطلاعاتو د لارښه حفظ او ساتنې او د غوښتونکو په لاسرسۍ کې د هغو د ورکولو په منظور، د اطلاعاتو د مدیریت سیستم او د اطلاعاتو بانک (ډیټابیس) رامنځته کړي. (۳) ادارات مکلف اند، به منظور حفظ و نگهداشت بهتر اسناد و اطلاعات و بدسترس قرار دادن آن به متقاضیان، سیستم مدیریت اطلاعات و بانک اطلاعات (دیتابیس) را ایجاد نمایند.

(۴) ادارات اطلاعاتی را که به شکل الکترونیکی به نشر می‌رسانند، قابل تحلیل و عملیات توسط کمپیوتر باشد.

(۵) اشخاص می‌توانند اطلاعاتی که نخست توسط اداره عامه تولید می‌گردد، از آن استفاده نمایند.

ممنوعیت‌ها

ماده شانزدهم:

(۱) رایه اطلاعات در حالات ذیل ممنوع می‌باشد:

۱- در صورتی که استقلال، حاکمیت ملی، تمامیت ارضی و امنیت عامه را به خطر مواجه گرداند.

۲- در صورتی که سبب قطع روابط سیاسی، اقتصادی و فرهنگی افغانستان با سایر کشورها گردد.

۳- در صورتی که جان و مال شخص به خطر مواجه گردد.

۴- در صورتی که مانع کشف جرم یا مانع جلوگیری از ارتکاب جرم

(۴) ادارې هغه اطلاعات چې په برېښنايي ډول یې خپروي، د کمپیوتر په واسطه دې د تحلیل او عملیاتو وړ وي.

(۵) اشخاص کولای شي هغه اطلاعات چې لومړی د عامه ادارې په واسطه تولیدېږي، له هغو څخه گټه واخلي.

ممنوعیتونه

شپاړسمه ماده:

(۱) په لاندې حالاتو کې د اطلاعاتو وړاندې کول منع دي:

۱- په هغه صورت کې چې خپلواکي، ملي حاکمیت، ځمکنۍ بشپړتیا او عامه امنیت له خطر سره مخامخ کړي.

۲- په هغه صورت کې چې له نورو هېوادونو سره د افغانستان د سیاسي، اقتصادي او فرهنگي اړیکو د پرې کېدو سبب شي.

۳- په هغه صورت کې چې د شخص ځان او مال له خطر سره مخامخ شي.

۴- په هغه صورت کې چې د جرم د کشف خنډ یا د جرم له ارتکاب څخه

- د مخنيوي خنډه شي.
- ۵- په هغه صورت کې چې د تورن د کشف، خپرني او تعقيب بهير يا په دې برخه کې د احتياطي تدبيرونو نيول مختل کړي.
- ۶- په هغه صورت کې چې د عادلانه محاکمې يا د حکم د تنفيذ بهير اخلاص کړي.
- ۷- په هغه صورت کې چې د شخص خصوصي حریم نقض کړي.
- ۸- په هغه صورت کې چې اطلاعات په سوداگريزو موضوعگانو، شخصي ملکيتونو او بانکي حساب پورې اړه ولري، خو دا چې په قوانينو کې بل ډول تشخيص شوی وي.
- (۲) لاندې حالات د دې مادې د (۱) فقرې په ۷ او ۸ جزونو کې له درج شوو حکمونو څخه مستثني دي:
- ۱- په هغه صورت کې چې واکمنه محکمه د شخصي اطلاعاتو د افشاکولو په هکله تجویز ونيسي.
- ۲- په هغه صورت کې چې د مؤلف، مصنف، هنرمند او خپرونکي د حقوقو گړد.
- ۵- درصورتی که روند کشف، تحقیق و تعقيب متهم يا اتخاذ تدابير احتياطي در اين زمينه را مختل سازد.
- ۶- درصورتی که روند محاکمه عادلانه يا تنفيذ حکم را اخلاص نمايد.
- ۷- درصورتی که حریم خصوصی شخص را نقض نمايد.
- ۸- درصورتی که اطلاعات مربوط به موضوعات تجارتي، ملکیت های شخصی و حساب بانکی بوده، مگر اینکه در قوانین طور دیگری تشخيص شده باشد.
- (۲) حالات ذیل از احکام مندرج اجزای ۷ و ۸ فقره (۱) این ماده مستثني می باشد:
- ۱- در صورتی که محکمه ذیصلاح در مورد افشای اطلاعات شخصی تجویز اتخاذ نمايد.
- ۲- درصورتی که قانون حمایت حقوق مؤلف، مصنف، هنرمند و محقق

(کاپی رایت) و قانون حمایت از رقابت و سایر اسناد تقنینی را نقض نماید.

(۳) اطلاعات مندرج فقره (۱) این ماده در صورتی که منافع عامه ایجاب نماید به متقاضی ارائه می‌گردد.

(۴) منافع عامه مندرج فقره (۱) این ماده توسط اداره مربوط تشخیص می‌گردد.

(۵) هرگاه اطلاعات تقاضا شده مربوط به اطلاعاتی باشد که از جانب شخص ثالث طور سری فراهم شده باشد، اداره با شخص ثالث جهت معلوم نمودن رضایت یا عدم رضایت وی در مورد افشای اطلاعات متذکره تماس برقرار نماید. در مواردی که وی اعتراض داشته باشد باید حفظ شود، اما تصمیمی که آیا اطلاعات تقاضا شده در محدوده ممنوعیت ها قرار دارد یا نه، توسط اداره اتخاذ می‌گردد.

(۶) اطلاعاتی که بیشتر از بیست سال

د ملاتر قانون (کاپی رایت) او له سیالی. خنجه د ملاتر قانون او نور تقنینی سندونه نقض نه کړي.

(۳) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي اطلاعات په هغه صورت کې چې عامه گټې ایجاب وکړي، غوښتونکي ته وړاندې کېږي.

(۴) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوې عامه گټې د اړوندې ادارې په واسطه تشخیصېږي.

(۵) که چېرې غوښتل شوي اطلاعات په هغو اطلاعاتو پورې اړه ولري چې د درېیم شخص له لوري په سري ډول برابر شوي وي، اداره دې د نوموړو اطلاعاتو د افشاکولو په هکله د درېیم شخص د رضایت یا نه رضایت د معلومولو لپاره له هغه سره اړیکه ونیسي. په هغو مواردو کې چې هغه اعتراض ولري باید وساتل شي، خو هغه تصمیم چې آیا غوښتل شوي اطلاعات د ممنوعیتونو په محدوده کې دي یا ندي، د ادارې په واسطه نیول کېږي.

(۶) هغه اطلاعات چې له شلو کلونو

قدمات داشته باشد، هیچ گونه ممنوعیتی بالای آن وضع شده نمی‌تواند. مگر اینکه مدت متذکره در حالات استثنایی به پیشنهاد مسؤول درجه اول اداره که اطلاعات مربوطه در اختیار آن قرار دارد، با تأیید کمیسیون، حداکثر الی ده سال دیگر تمدید شده می‌تواند.

(۷) هرگاه یک بخش اطلاعات تقاضا شده در محدوده ممنوعیت ها باشد، به استثنای همان بخش، اطلاعات متباقی ارائه گردد.

(۸) ادارات مکلف اند، اسناد مربوط را با نظر داشت محرمانه مطابقت طرز العمل جداگانه تصنیف و طبقه بندی نمایند.

ارایه گزارش

ماده هفدهم:

(۱) مراجع مسؤول اطلاع رسانی مکلف اند، گزارش اجراءات سالانه خویش را در مورد تطبیق احکام این قانون به کمیسیون ارائه نمایند.

خچه زیاده مخینه ولری، به هغو باندې هېڅ ډول ممنوعیت نشي وضع کېدای. خو دا چې دغه موده په استثنایي حالاتو کې د هغې ادارې د لومړۍ درجې مسؤول په وړاندیز چې اړوند اطلاعات یې په واک کې دي د کمپسیون په تأیید، زیات نه زیات تر نورو لسو کلونو پورې تمدیدېدای شي. (۷) که چېرې د غوښتل شوو اطلاعاتو یوه برخه د ممنوعیتونو په محدوده کې وي، له هماغې برخې پرته، پاتې اطلاعات دې وړاندې شي.

(۸) ادارې مکلفې دي، اړوند سندونه د محرمانه په پام کې نیولو سره له جلا کړنلارې سره سم، تصنیف او طبقه بندي کړي.

د رپوټ وړاندې کول

اوولسمه ماده:

(۱) د اطلاع رسونې مسؤولې مراجع مکلفې دي، د دې قانون د حکمونو د تطبیق په هکله د خپلو کلني اجراءاتو رپوټ کمپسیون ته وړاندې کړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې د درج شوي رپوټ د وړاندې کولو څرنگوالي په هغې جلا کړنلاره کې تنظيمېږي چې د کمېسيون له لوري وضع کېږي.

څلورم فصل

کمېسيون

د کمېسيون رامنځته کول

اتلسمه ماده:

اطلاعاتو ته د لاسرسي د حق د تأمينولو په منظور، د دې قانون له حکمونو سره سم د بنځو او نارينه وو په ګډون د اوو تنو غړو په ترکيب کمېسيون رامنځته کېږي.

د کمېسيون د غړيتوب شرطونه

نولسمه ماده:

هغه شخص د کمېسيون د غړي په توګه ټاکل کېږي چې لاندې شرطونه ولري:

۱- د افغانستان تابعيت ولري.

۲- د دېرش کلنۍ عمر يې بشپړ کړی وي.

(۲) طرز ارايه گزارش مندرج فقره (۱) اين ماده در طرز العمل جداګانه که از طرف کميسيون وضع می شود، تنظيم می گردد.

فصل چهارم

کمېسيون

ايجاد کميسيون

ماده هجدهم:

به منظور تأمين حق دسترسي به اطلاعات، کميسيون مرکب از هفت عضو اعم از زن و مرد مطابق احکام اين قانون ايجاد می گردد.

شرایط عضويت کميسيون

ماده نوزدهم:

شخصی به حيث عضو کميسيون تعيين می شود که واجد شرایط ذيل باشد:

۱- تابعيت افغانستان را داشته باشد.

۲- سن سی سالگی را تکميل نموده باشد.

- ۳- لږترلږه د لېسانس د تحصيلي سند لرونکي وي.
- ۴- له مدني حقوقو څخه په حرمان، جنایت، بشري ضد جرمونو او د اداري فساد په جرمونو محکوم شوی نه وي.
- ۵- پنځه کلنه اړونده کاري تجربه ولري.
- ۶- د ښه شهرت لرونکي وي.
- ۷- د سياسي گوند غړيتوب و نه لري.
- ۸- د دولتي ټاکنيزو يا انتصابي ذمو متصدي نه وي.
- د غوراوي د کمېټې رامنځته کول
شلمه ماده:
- (۱) د کمېسيون د غړو د ټاکنې په منظور، د غوراوي کمېټه په لاندې ترکیب سره رامنځته کېږي:
- ۱- د اطلاعاتو او فرهنگ وزير د رئيس په توگه.
- ۲- د سترې محکمې غړی د سترې محکمې د عالي شورې په ټاکنه د غړي په توگه.
- ۳- حداقل دارای سند تحصيلي ليسانس باشد.
- ۴- به حرمان از حقوق مدني، جنایت، جرایم ضد بشري و جرایم فساد اداری محکوم نشده باشد.
- ۵- پنج سال تجربه کاری مرتبط داشته باشد.
- ۶- دارای شهرت نیک باشد.
- ۷- عضویت حزب سیاسی را نداشته باشد.
- ۸- متصدي عهدہ های انتخابی یا انتصابی دولتی نباشد.
- ایجاد کمیته گزینش
ماده بیستم:
- (۱) به منظور تعیین اعضای کمیسیون، کمیته گزینش به ترکیب ذیل ایجاد می گردد:
- ۱- وزیر اطلاعات و فرهنگ به حیث رئیس.
- ۲- عضو ستره محکمه به انتخاب شورای عالی ستره محکمه به حیث عضو.

۳- عضو کمیسیون امور دینی،
فرهنگی، معارف و تحصیلات عالی
ولسی جرگه به حیث عضو.

۴- عضو کمیسیون امور دینی،
فرهنگی، معارف و تحصیلات عالی
مشرانو جرگه به حیث عضو.

۵- رئیس عمومی تقنین وزارت عدلیه
به حیث عضو.

۶- عضو کمیسیون مستقل حقوق بشر
افغانستان به انتخاب آن
کمیسیون به حیث عضو.

۷- نماینده منتخب نهاد های صنفی
رسانه ئی به حیث عضو.

۸- نماینده منتخب نهاد های مرتبط
جامعه مدنی به حیث عضو.

۹- نماینده باصلاحیت انجمن مستقل
وکلاي مدافع افغانستان به حیث
عضو.

(۲) وزارت اطلاعات و فرهنگ
سکرتریت کمیته گزینش را به عهده
دارد.

(۳) کمیته گزینش اعلان پذیرش
خلص سوانح عضویت کمیسیون را در

۳- د ولسي جرگې د دیني، فرهنگي،
پوهنې او لوړو زده کړو د چارو
د کمیسیون غړی د غړي په توگه.

۴- د مشرانو جرگې د دیني، فرهنگي،
پوهنې او لوړو زده کړو د چارو
د کمیسیون غړی د غړي په توگه.

۵- د عدلیې وزارت د تقنین لوی رئیس
د غړی په توگه.

۶- د افغانستان د بشر د حقوقو
د خپلواک کمیسیون غړی د هغه
کمیسیون په ټاکنه د غړي په توگه.

۷- د رسنيزې صنفی بنسټونو ټاکل
شوی استازی د غړي په توگه.

۸- د مدني ټولني اړوند بنسټونو
ټاکل شوی استازی د غړي په توگه.

۹- د افغانستان د مدافع وکیلانو
د خپلواک انجمن واکمن استازی
د غړي په توگه.

(۲) د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت
د غوراوي کمیټې سکرتریت په غاړه
لري.

(۳) د غوراوي کمیټه د کمیسیون
د غړیتوب د سوانحو خالص د منلو

مدت پـنـج روز کـارـی
بعد از اولین جلسه کمیته اعلان
می نماید.

(۴) کمیته گزینش از جمله
کاندیدان، بیست و یک تن واجد
شرایط را بعد از ختم روند رقابتی،
در مدت ده روز کاری بعد از پایان
مدت اعلان پذیرش به رئیس
جمهوری اسلامی افغانستان معرفی
می نماید.

(۵) رئیس جمهوری اسلامی
افغانستان از میان بیست و یک تن
هفت تن آنها را با نظر داشت تخصص و
جنسیت برای دوره اول به حیث
اعضای کمیسیون به ترتیب ذیل تعیین
می نماید:

۱- چهار عضو برای مدت پنج سال.

۲- سه عضو برای مدت سه سال.

(۶) اعضای کمیسیون در دوره های
بعدی برای مدت پنج سال تعیین
می گردند.

(۷) اعضای کمیسیون صرف برای
یک دوره با نظر داشت حکم

اعلان د کمیته د لومړۍ غونډې له
جوړېدو څخه وروسته په پنځو کاري
ورځو موده کې خپروي.

(۴) د غوراوي کمیته د نوماندانو له
ډلې څخه د شرطونو لرونکي یوويشت
تنه د سیالیز بهیر له پای ته رسېدو وروته
د لسو کاري ورځو په موده کې د منلو
د اعلان د مودې له پای ته رسېدو
وروسته د افغانستان اسلامي جمهوریت
رئیس ته معرفي کوي.

(۵) د افغانستان د اسلامي جمهوریت
جمهور رئیس د یوويشت تنو له منځه
څخه اووه تنه یې د تخصص او جنسیت
په پام کې نیولو سره د لومړۍ دورې
لپاره د کمیسیون د غړو په توګه په
لاندې ترتیب سره ټاکي:

۱- څلور غړي د پنځو کلونو لپاره.

۲- درې غړي د دريو کلونو لپاره.

(۶) د کمیسیون غړي په راتلونکو
دورو کې د پنځو کلونو لپاره ټاکل
کېږي.

(۷) د کمیسیون غړي د دې مادې
(۵ او ۶) فکرو د حکم په پام کې

نیولو سره یواځې د یوې دورې لپاره ټاکل کېږي.

(۸) د کمېسیون غړي نه شي کولی د دندې په وخت کې په نورو دندو لاس پورې کړي، د لوړو زده کړو په مؤسسو کې تدریس له دغه حکم څخه مستثنی دی.

د رئیس، مرستیال او منشي ټاکنه

یوویشتمه ماده:

کمېسیون په لومړۍ غونډه کې، د خپلو غړو له منځه د کمېسیون رئیس، مرستیال او منشي د دوو کلونو او شپږو میاشتو مودې لپاره ټاکي. دیوې بلې دورې لپاره د هغوی بیا ټاکل مجاز دی.

د کمېسیون دندې او واکونه

دوه ویشتمه ماده:

(۱) کمېسیون د لاندې دندو او واکونو لرونکی دی:

۱- له ادارو څخه اطلاعاتو ته د لاسرسی له بهیر او د هغو د وړاندې کولو له څرنګوالي څخه څارنه.

فقره های (۵ و ۶) این ماده تعیین می‌گردد.

(۸) اعضای کمیسیون نمی‌توانند، حین تصدی وظیفه به وظایف دیگر اشتغال ورزند. تدریس در مؤسسات تحصیلات عالی از این حکم مستثنی می‌باشد.

انتخاب رئیس، معاون و منشي

ماده بیست و یکم:

کمیسیون در اولین جلسه، رئیس، معاون و منشي کمیسیون را از میان اعضای خویش برای مدت دو سال و شش ماه انتخاب می‌نماید. انتخاب مجدد آنها برای یک دوره دیگر مجاز می‌باشد.

وظایف و صلاحیت های کمیسیون

ماده بیست و دوم:

(۱) کمیسیون دارای وظایف و صلاحیت های ذیل می‌باشد:

۱- نظارت از پروسه دسترسی به اطلاعات از ادارات و چگونگی ارایه آن.

- ۲- د غوښتونکو د شکایتونو بررسی.
- ۳- د اړتیا په صورت کې د ادارو د اطلاع رسونې له مسؤلو مراجعو څخه د سندونو غوښتل.
- ۴- غوښتونکو او ادارو ته د لازمو مشورو وړاندې کول.
- ۵- د ادارو د اطلاع رسونې د مسؤلو مراجعو د رپوټ ارزونه.
- ۶- جمهور رئیس او د ملي شوري دواړو مجلسونو ته د کمپسيون د فعالیتونو د کلني رپوټ وړاندې کول او د هغو خپرول.
- ۷- د ښوونیزو برنامو د دایرولو له لارې په هېواد کې د اطلاع رسونې د فرهنگ پیاوړتیا.
- ۸- د کمپسيون د فعالیتونو په هکله د عامه پوهاوي لورول.
- ۹- د کمپسيون د تصمیمونو خپرول.
- ۱۰- د دې قانون د حکمونو د تطبیق له څرنګوالي څخه څارنه.
- ۱۱- د اړوندو لایحو او کړنلارو تصویبول.
- ۱۲- د ادارو له لوري د اطلاعاتو د
- ۲- بررسی شکایات متقاضیان.
- ۳- مطالبه اسناد از مراجع مسؤل اطلاع رسانی ادارات در صورت ضرورت.
- ۴- رایه مشوره های لازم به متقاضیان و ادارات.
- ۵- ارزیابی گزارش مراجع مسؤل اطلاع رسانی ادارات.
- ۶- رایه گزارش سالانه فعالیت های کمیسیون به رئیس جمهور و مجلسین شورای ملی و نشر آن.
- ۷- تقویت فرهنگ اطلاع رسانی در کشور از طریق تدویر برنامه های آموزشی.
- ۸- بلند بردن آگاهی عامه در مورد فعالیت های کمیسیون.
- ۹- نشر تصمیم کمیسیون.
- ۱۰- نظارت از چگونگی تطبیق احکام این قانون.
- ۱۱- تصویب لوایح و طرز العمل های مربوط.
- ۱۲- وضع حداقل معیارها در مورد

چگونگی تنظیم اطلاعات از جانب ادارات.

۱۳- انجام سایر وظایف مندرج این قانون.

(۲) نظارت به مفهوم این ماده عبارت از چگونگی تطبیق احکام این قانون می‌باشد.

(۳) کمیسیون مطابق احکام این قانون در اجراءات خویش مستقل می‌باشد.

تدویر جلسات کمیسیون

ماده بیست و سوم:

(۱) جلسات عادی کمیسیون در هر هفته یکبار دایر می‌گردد و جلسات فوق العاده بر اساس تصمیم رئیس یا پیشنهاد یک ثلث اعضای آن دایر شده می‌تواند.

(۲) نصاب تدویر جلسات کمیسیون حضور اکثریت اعضای آن می‌باشد.

(۳) تصامیم کمیسیون به اساس اکثریت آرای اعضای حاضر اتخاذ و در صورت تساوی آراء، طرفی که

تنظیم د څرنگوالي په هکله د تر ټولو لږ معیارونو وضع کول.

۱۳- په دې قانون کې د درج شوو نورو دندو ترسره کول.

(۲) د څارنې مفهوم په دې ماده کې د دې قانون د حکمونو د تطبیق له څرنگوالي څخه عبارت دی.

(۳) کمیسیون د دې قانون له حکمونو سره سم، په خپلو اجراءاتو کې خپلواک دی.

د کمیسیون د غونډو دایرېدل

درويشتمه ماده:

(۱) د کمیسیون عادي غونډې په اونۍ کې يوځل دایرېږي او فوق العاده غونډې د رئیس د تصمیم پر بنسټ یا د هغه د غړو د يوه ثلث په وړاندیز دایرېدای شي.

(۲) د کمیسیون د غونډو د دایرېدو نصاب د هغه د اکثریت غړو شتون دی.

(۳) د کمیسیون تصمیمونه د حاضر و غړو د رأیو د اکثریت پر بنسټ نیول کېږي او د رأیو د برابری په

صورت کې، هغه لوری چې رئیس ورته رایه ورکړې وي، اکثریت گڼل کېږي خو دا چې په دې قانون کې بل ډول تصریح شوي وي.

رئیس به آن رای داده باشد، اکثریت شمرده می‌شود مگر اینکه در این قانون طور دیگری تصریح گردیده باشد.

(۴) د فعالیت ډول او د کمپسیون په غونډو پورې اړوندې نورې چارې په هغې جلا کړنلاره کې تنظیمېږي چې د کمپسیون له لوري وضع کېږي.

(۴) طرز فعالیت و سایر امور مربوط به جلسات کمیسیون در طرز العمل جداگانه که از طرف کمیسیون وضع می‌شود، تنظیم می‌گردد.

د کمپسیون د تصمیم پلي کول

تطبيق تصمیم کمیسیون

خلبريشتمه ماده:

ماده بیست و چهارم:

(۱) د کمپسیون تصمیم وروستی دی له ابلاغ وروسته د پلي کولو وړ دی.
(۲) که چېرې اداره د کمپسیون تصمیم رعایت نه کړي، کمپسیون کولای شي، موضوع واکمنو مراجعو یا مقاماتو ته محول کړي.

(۱) تصمیم کمیسیون نهایی بوده بعد از ابلاغ قابل تطبيق می‌باشد.
(۲) هرگاه اداره تصمیم کمیسیون را رعایت ننماید، کمیسیون می‌تواند، موضوع را به مراجع یا مقامات ذیصلاح محول نماید.

د کمپسیون دفتر

دفتر کمیسیون

پنځه ویشتمه ماده:

ماده بیست و پنجم:

کمپسیون د مرکزي دفتر لرونکی دی، د اړتیا په صورت کې کولای شي، خپل ساحوي دفترونه هم رامنځته کړي.

کمیسیون دارای دفتر مرکزی بوده، در صورت ضرورت می‌تواند، دفاتر ساحوی خویش را نیز ایجاد نماید.

د غړیتوب له لاسه ورکولو

حالات

شپږويشتمه ماده:

(۱) د کمېسيون غړی له لاندې حالاتو څخه په يوه کې خپل غړیتوب له لاسه ورکوي:

۱- د ليکلې استعفاء وروسته د جمهور رئیس له منظوری.

۲- په داسې صعب العلاجو ناروغيو اخته کېدل چې د هغه د دندې د اجراء کولو څخه شي.

۳- له شپږو میاشتو څخه زیات په تنفيذي حبس محکومیت.

۴- د غړیتوب د شرطونو د لرلو په اړوند د ناسمو اطلاعاتو وړاندې کول.

۵- په کمېسيون کې د کاري مودې بشپړول.

۶- د کمېسيون د اړوندو قوانینو، مقررو، لایحو او کړنلارو د حکمونو نه رعایتول.

(۲) که چېرې د کمېسيون غړی د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شوو

حالات از دست دادن

عضویت

ماده بیست و ششم:

(۱) عضو کمېسيون در یکی از حالات ذیل عضویت خویش را از دست می‌دهد:

۱- استعفاي کتبی بعد از منظوری رئیس جمهور.

۲- مبتلا شدن به امراض صعب العلاجی که مانع اجرای وظیفه وی گردد.

۳- محکومیت به حبس تنفيذی بیش از شش ماه.

۴- ارایه اطلاعات نادرست مبنی بر داشتن شرایط عضویت.

۵- تکمیل مدت کاری در کمېسيون.

۶- عدم رعایت احکام قوانین، مقرره ها، لوایح و طرز العمل های مربوط کمېسيون.

(۲) هرگاه عضو کمېسيون در یکی از حالات مندرج فقره (۱) این ماده

حالتونو څخه په يوه کې خپل غړيتوب له لاسه ورکړي او د کمېسيون د کار له دورې څخه لږترلږه يو کال پاتې وي، د اطلاعاتو او فرهنگ وزارت د غوراوي کمېټه په لسو کاري ورځو موده کې د دې قانون د شلمې مادې په (۱) فقره کې په درج شوي ترکیب سره جوړوي او د غوراوي کمېټه په کمېسيون کې د غړيتوب د نوماندانو د سوانحو خالص د منلو اعلان، اعلانوي. (۳) د غوراوي کمېټه د نوماندانو له منځه د شرايطو لرونکي دوه تنه جمهور رئيس ته ورپېژني.

(۴) جمهور رئيس د دوو تنو له منځه يو يې د کمېسيون د غړي په توګه ټاکي.

د کمېسيون د غړي عزل

اووه ويشتمه ماده:

د کمېسيون د غړي عزل د دې قانون د شپږويشتمې مادې د (۱) فقرې ۲، ۴ او ۶ اجزاوو په درج شوو حالاتو کې د کمېسيون د پنځوتنو غړو له

عضويت خوښ را از دست دهد و حد اقل یک سال از دوره کار کمېسيون باقی مانده باشد، وزارت اطلاعات و فرهنگ کمیته گزينش را در مدت ده روز کاری به ترکیب مندرج فقره (۱) ماده بیستم این قانون تشکیل و کمیته گزينش اعلان پذیرش خالص سوانح کاندیدان عضویت در کمېسيون را اعلان می نماید.

(۳) کمیته گزينش از میان کاندیدان دو تن واجد شرایط را به رئيس جمهور معرفی می نماید.

(۴) رئيس جمهور از میان دو تن یکی از آنها را به حيث عضو کمېسيون تعیین می نماید.

عزل عضو کمېسيون

ماده بیست و هفتم:

عزل عضو کمېسيون در حالات مندرج اجزای ۲، ۴ و ۶ فقره (۱) ماده بیست و ششم این قانون بعد از تشخیص و تأیید پنج تن از اعضای

تشخيص او تأييد وروسته صورت مومي.

محدودیتونه

اته ویشتمه ماده:

(۱) د کمپسیون رئیس او غړي نشي کولای د تصمیم نیونې په هغو غونډو کې چې ذینفع وي، ګاهون وکړي.

(۲) د کمپسیون رئیس او غړي نشي کولای، هغه اطلاعات چې د دندې د اجراء کولو په وخت کې یا د هغې له پرېښودو وروسته یې ترلاسه کړي دي او د دې قانون له حکمونو سره سم ممنوع وي، په ډاګه یا له هغو څخه د ځان یا د نورو اشخاصو په نفع ګټه واخلي.

(۳) که چېرې د کمپسیون رئیس او غړي د دې مادې په (۲) فقره کې له درج شوي حکم څخه سرغړونه وکړي، سرغړونکی د قانون له حکمونو سره سم تر عدلي تعقیب لاندې نیول کېږي.

کمپسیون صورت می ګیرد.

محدودیت ها

ماده بیست و هشتم:

(۱) رئیس و اعضای کمپسیون نمی توانند در جلسات تصمیم گیری که ذینفع باشند، اشتراک نمایند.

(۲) رئیس و اعضای کمپسیون نمی توانند، اطلاعاتی را که حین اجرای وظیفه یا بعد از ترک آن، بدست آورده اند و مطابق احکام این قانون ممنوع باشد، افشاء یا از آن به نفع خویش یا سایر اشخاص استفاده نمایند.

(۳) هرگاه رئیس و اعضای کمپسیون از حکم مندرج فقره (۲) این ماده تخلف نمایند، متخلف مطابق احکام قانون تحت تعقیب عدلی قرار می ګیرد.

د کمپسیون دارالانشاء

نهه ویشتمه ماده:

- (۱) کمپسیون د اداري او اجرائیوي چارو د پرمخ بیولو په منظور د دارالانشاء لرونکی دی چې په رأس کې یې رئیس ځای لري.
- (۲) د دارالانشاء رئیس د دې قانون په نولسمه ماده کې په درج شوو شرطونو سربره د بشري سرچینو، مالي او تدارکاتي مدیریت په چارو کې لږترلږه پنځه کاله کاري تجربه لري.
- (۳) کمپسیون د رأیو د اکثریت په توافق سره د شرایطو لرونکو اشخاصو له منځه درې تنه د دارالانشاء ریاست د پست د ترلاسه کولو په مقصد جمهور رئیس ته وړاندیزوي.
- (۴) جمهور رئیس د دریو تنو له منځه یو یې د دارالانشاء د رئیس په توګه ټاکي.
- (۵) د دارالانشاء کارکوونکي د قانون له حکمونو سره سم ګمارل کېږي.
- (۶) دارالانشاء خپلې دندې د قانون له

دارالانشای کمپسیون

ماده بیست و نهم:

- (۱) کمپسیون به منظور پیشبرد امور اداري و اجرائیوي دارای دارالانشاء می باشد که در رأس آن رئیس قرار دارد.
- (۲) رئیس دارالانشاء علاوه بر شرایط مندرج ماده نهم این قانون دارای تجربه کاری حداقل پنج سال در امور مدیریت منابع بشري، مالي و تدارکاتي می باشد.
- (۳) کمپسیون به توافق اکثریت آراء از میان اشخاص واجد شرایط سه تن را غرض احراز پست ریاست دارالانشاء به رئیس جمهور پیشنهاد می نماید.
- (۴) رئیس جمهور از میان سه تن یکی از آنها را به حیث رئیس دارالانشاء تعیین می نماید.
- (۵) کارکنان دارالانشاء مطابق احکام قانون استخدام می گردند.
- (۶) دارالانشاء وظایف خویش را

حکمونو او هغو کړنلارو سره سم چې د کمېسيون له لوري تصویبېږي، اجراء کوي او د کمېسيون په وړاندې مسؤوله ده.

د کمېسيون بودجه

دېرشمه ماده:

(۱) کمېسيون خپله بودجه له حکومت سره په مشوره کې ترتیوي او په لگولو کې يې خپلواک دی او د هغې رپوټ د قانون له حکمونو سره سم وړاندې کوي.

(۲) کمېسيون کولای شي، د خپلو فعالیتونو د لابنه تنظیم او د اجراآتو د اغیزمنتیا په منظور د قانون له حکمونو سره سم له ملي او بين المللي مؤسسو څخه مالي او تخنیکي مرستې ترلاسه کړي.

حقوق او امتيازونه

یو دېرشمه ماده:

د کمېسيون د غړو لپاره د قانون له حکمونو سره سم مناسب معاش او امتيازونه ټاکل کېږي.

مطابق احکام قانون و طرز العمل هائی که از طرف کمیسیون تصویب می گردد، اجراء نموده و نزد کمیسیون مسؤل می باشد.

بودجه کمیسیون

ماده سی ام:

(۱) کمیسیون بودجه خود را در مشوره با حکومت ترتیب و در مصرف آن مستقل بوده و گزارش آن را مطابق احکام قانون ارائه می نماید.

(۲) کمیسیون می تواند به منظور تنظیم بهتر فعالیت ها و مؤثریت اجراآت خویش مطابق احکام قانون از مؤسسات ملی و بين المللی کمک های مالی و تخنیکي را دریافت نماید.

حقوق و امتيازات

ماده سی و یکم:

برای اعضای کمیسیون مطابق احکام قانون معاش و امتيازات مناسب تعیین می گردد.

فصل پنجم شکایات

حق شکایت

مادهٔ سی و دوم:

(۱) هرگاه متقاضی اطمینان حاصل نماید که به تقاضای اطلاعات وی طبق احکام این قانون رسیدگی صورت نگرفته یا از اجراءات اداره رضایت نداشته باشد، می‌تواند به اداره که از آن تقاضای اطلاعات صورت گرفته یا به کمیسیون شکایت نماید.

(۲) رسیدگی به شکایت مندرج فقرهٔ (۱) این ماده طور رایگان صورت می‌گیرد.

شکایت متقاضی

مادهٔ سی و سوم:

(۱) مسؤول اطلاع رسانی اداره که از آن تقاضای اطلاعات صورت گرفته، مکلف است، در مدت پنج روز کاری شکایت واصله را بررسی و غرض رفع آن مطابق احکام این

پنجم فصل شکایتونه

د شکایت حق

دوه دپرشمه ماده:

(۱) که چپرې غوښتونکي ډاډ ترلاسه کړي چې د هغه د اطلاعاتو غوښتنه د دې قانون له حکمونو سره سم رسیدگی صورت نده موندلې یا د ادارې له اجراءاتو څخه رضایت ونه لري، کولای شي هغې ادارې ته چې له هغې څخه د اطلاعاتو غوښتنه شوې یا کمیسیون ته شکایت وکړي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي شکایت ته رسیدگی په وړیا ډول صورت مومي.

د غوښتونکي شکایت

دري دپرشمه ماده:

(۱) د هغې ادارې د اطلاع رسونې مسؤول چې له هغه څخه د اطلاعاتو غوښتنه شوې ده، مکلف دی، د پنځو کاري ورځو په موده کې رسېدلی شکایت بررسی او د هغه د هوارولو په

قانون تصميم مقتضى اتخاذ
نماید.

(۲) هرگاه متقاضی شکایت خویش را
نخست به اداره که از آن تقاضای
اطلاعات نموده ارائه کند، بعد از
گرفتن پاسخ کتبی یا سپری شدن مدت
پنج روز کاری می‌تواند، شکایت
خویش را به کمیسیون ارائه
نماید.

(۳) کمیسیون مکلف است، شکایت
واصله را از تاریخ دریافت آن
حداکثر در مدت بیست روز کاری
بررسی و در زمینه تصميم اتخاذ
نماید.

(۴) کمیسیون می‌تواند، در صورت
لزوم زمینه اشتراک علاقه مندان ذیدخل
در روند رسیدگی به شکایات را فراهم
نماید.

(۵) اداره که شکایت از آن صورت
گرفته مکلف است، دلایل و مدارکی
را ارائه نماید که مطابق قانون عمل
نموده است.

(۶) طرز بررسی شکایات، اسناد و

مقصد د دي قانون له حکمونو
سره سم وړ تصميم ونيسي.

(۲) که چېرې غوښتونکی خپل شکایت
لومړی هغې ادارې ته چې له هغې څخه
یې د اطلاعاتو غوښتنه کړې ده وړاندې
کړي، د لیکلي ځواب له ترلاسه کولو
یا د پنځو کاري ورځو مودې له تېرېدو
وروسته کولای شي خپل شکایت
کمیسیون ته وړاندې کړي.

(۳) کمیسیون مکلف دی، رسېدلی
شکایت د هغه د ترلاسه کولو له نېټې
څخه زیات نه زیات په شلو کاري
ورځو موده کې بررسی او په دې برخه
کې تصميم ونيسي.

(۴) کمیسیون کولای شي، د اړتیا په
صورت کې شکایت ته د رسیدگی په
بهر کې د اړوندو مینه والو د گډون
زمینه برابره کړي.

(۵) هغه اداره چې شکایت ورڅخه
شوی مکلفه ده، داسې دلایل او مدارک
وړاندې کړي چې له قانون سره سم یې
عمل کړی دی.

(۶) د شکایتونو او اړوندو سندونو او

مدارکو د بررسی ډول په هغې جلا کړنلاره کې تنظیمېږي، چې د کمېسیون له لوري وضع کېږي.

شکایت ته رسیدګي

څلور دېرشمه ماده:

(۱) کمېسیون شکایت ته د رسیدګي په وخت کې د لاندې واکونو لرونکی دی:

۱- د لوړو رابلل او په شفاهي یا لیکلي ډول د هغوی د څرګندونو اورېدل.

۲- د سندونو او مدارکو په وړاندې کولو د ادارو مکلف کول.

۳- د ادارو د اطلاع رسونې د مراجعو د دفترونو او د سندونو د مدیریت او ساتنې د ډول بررسی.

(۲) کمېسیون کولای شي، شکایت ته د رسیدګي په وخت کې اداره د دې قانون له حکمونو سره سم غوښتونکي ته د اطلاعاتو په وړاندې کولو مکلفه کړي، د دې قانون د حکمونو په تطبیق کې د تعلل په صورت کې هغه لازم

مدارک مربوط در طرز العمل جداگانه که از طرف کمیسیون وضع می شود، تنظیم می گردد.

رسیدګي به شکایت

ماده سی و چهارم:

(۱) کمیسیون حین رسیدګي به شکایت دارای صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- دعوت طرفین و سمع اظهارات آنها طور شفاهی یا کتبی.

۲- مکلف نمودن ادارات به ارایه اسناد و مدارک.

۳- بررسی دفاتر مراجع اطلاع رسانی ادارات و طرز مدیریت و نگهداری اسناد.

(۲) کمیسیون می تواند، حین رسیدګي به شکایت اداره را مکلف به ارایه اطلاعات مطابق احکام این قانون به متقاضی نماید در صورت تعلل در تطبیق احکام این قانون تصامیم لازم را که از جانب

کمیسیون اتخاذ شده، روی دست گیرد.

(۳) کمیسیون می‌تواند، حین رسیدگی به شکایت اداره را مکلف نماید تا به منظور بهبود امور مرجع اطلاع رسانی، مدیریت اسناد طور مناسب، نشر اطلاعات از قبل تهیه شده و نشر گزارش سالانه تدابیر لازم را اتخاذ نماید.

(۴) هرگاه اداره یا متقاضی به تصمیم کمیسیون قناعت نداشته باشد، می‌تواند در مدت سی روز کاری به محکمه مراجعه نماید.

تخلفات و مؤیدات تأدیبی

ماده سی و پنجم:

(۱) موارد ذیل، تخلف از احکام این قانون شناخته می‌شود:

۱- رایۀ اطلاعات مغایر مندرجات تقاضای کتبی اطلاعات به متقاضی.

۲- امتناع از رایۀ اطلاعات

تصمیمونه چې د کمپسیون په واسطه نیول شوي دي، ترلاس لاندې ونیسي.

(۳) کمپسیون کولای شي شکایت ته د رسیدگی په وخت کې اداره مکلفه کړي ترڅو د اطلاع رسونې د مرجع د چارو د ښه والي، په مناسب ډول د سندونو د مدیریت، مخکې له مخکې د برابرې شوو اطلاعاتو د خپرولو او د کلني رپوټ د خپرولو په منظور لازم تدبیرونه ونیسي.

(۴) که چېرې اداره یا غوښتونکی د کمپسیون په تصمیم قناعت ونلري، کولای شي د دېرشو کاري ورځو په موده کې محکمې ته مراجعه وکړي.

سرغړونې او تأدیبی مؤیدات

پنځه دېرشمه ماده:

(۱) لاندې موارد، د دې قانون له حکمونو څخه سرغړونه پېژندل کېږي:

۱- غوښتونکي ته د اطلاعاتو د لیکلې غوښتنې د مندرجاتو مغایر د اطلاعاتو وړاندې کول.

۲- د قانوني دلایلو له وړاندې کولو

- پرتہ غوبتونکي ته د اطلاعاتو له وړاندې کولو څخه ډډه کول.
- ۳- د واقعیت خلاف کمپسیون ته د اطلاعاتو وړاندې کول.
- ۴- له قانوني واک پرته د سندونو له منځه وړل.
- ۵- په ټاکلي موده کې د غوښتل شوو اطلاعاتو نه وړاندې کول.
- ۶- د کمپسیون د تصمیمونو او کړنلارو نه رعایتول.
- ۷- په ټاکلي مودې کې د اطلاع رسونې د مسؤلې مرجع له لوري کمپسیون ته د رپوټ نه وړاندې کول.
- (۲) کمپسیون د دې مادې په (۱) فقره کې له درج شوي حکم څخه د سرغړونې د تښت په صورت کې، له احوالو سره سم له لاندې تادیبي مؤیداتو څخه د یوې په پلي کولو تصمیم نیسي:
- ۱- توصیه.
- ۲- لیکلی اخطار.
- ۳- د قانون له حکمونو سره سم د کسر معاش پر بناء تصمیم نیول او
- به متقاضی بدون ارایه دلایل قانونی.
- ۳- ارایه اطلاعات خلاف واقعیت به کمپسیون.
- ۴- محو اسناد بدون صلاحیت قانونی.
- ۵- عدم ارایه اطلاعات تقاضا شده در موعده معین.
- ۶- عدم رعایت تصامیم و طرز العمل های کمپسیون.
- ۷- عدم ارایه گزارش به کمپسیون از جانب مرجع مسؤل اطلاع رسانی در موعده معین.
- (۲) کمیسیون در صورت تښت تخلف از حکم مندرج فقره (۱) این ماده، حسب احوال به تطبیق یکی از مؤیدات تادیبی ذیل، تصمیم اتخاذ می نماید:
- ۱- توصیه.
- ۲- اخطار کتبی.
- ۳- تصمیم مبنی بر کسر معاش مطابق احکام قانون و پیشنهاد آن به اداره

اړوندې ادارې ته د هغه وړاندیزول.
۴- د بیا بیا سرغړونې په صورت کې،
د قانون له حکمونوسره سم د
سرغړوونکي کارکوونکي د تبدیلی.
تصمیم نیول او اړوندې ادارې ته د هغه
وړاندیزول.

(۳) که چېرې د دې مادې په (۱) فقره
کې د درج شوې سرغړونې پېښېدل
حقيقي يا حکمي اشخاصو ته د مادي يا
معنوي تاوانونو په اوبنتو تمام شي، د
قانون له حکمونو سره سم جبرانېږي.
(۴) اړوندې ادارې مکلفې دي، د قانون
له حکمونو سره سم تأديبي مؤيدات
عملي کړي او د هغو له تطبيق څخه
کمپسيون ته ډاډ ورکړي.

د اشخاصو خونديتوب

شپږدېرشمه ماده:

هغه شخص چې اطلاعات يې په ښه نيت
سره افشاء کړي وي، د اثبات په
صورت کې د قانون له حکمونو
سره سم د حقوقي، اداري او وظيفوي
خونديتوب لرونکی دی او تر ملاتړ

مربوط.

۴- در صورت تخلف مکرر،
تصميم تبدیلی کارکن
متخلف مطابق احکام قانون و
پيشنهاده آن بــــه اداره
مربوط.

(۳) هرگاه وقوع تخلفات مندرج
فقره (۱) این ماده منجر به بروز
خسارات مادی یا معنوی به اشخاص
حقيقي يا حکمی شود، مطابق احکام
قانون جبران می گردد.

(۴) ادارات مربوط مکلف اند،
مؤيدات تأديبی را مطابق احکام قانون
عملي و از تطبيق آن به کمپسيون
اطمينان دهند.

مصونیت اشخاص

ماده سی و ششم:

شخصی که اطلاعات را با حسن نیت
افشاء نموده باشد، در صورت
اثبات مطابق احکام قانون دارای
مصونیت حقوقي، اداري و
وظيفوي بوده و مورد حمايت

لاندي نیول کپري.

قرار می گیرد.

شپږم فصل

فصل ششم

متفرقه حکمونه

احکام متفرقه

د مبالغو تحویلول

تحویل مبالغ

اووه دپږشمه ماده:

ماده سی و هفتم:

په دې قانون کې د درج شوو حکمونو له تطبیق څخه ترلاسه شوي مبالغ د دولت واحد حساب ته تحویلېږي.

مبالغ حاصله ناشی از تطبیق احکام مندرج این قانون به حساب واحد دولتی تحویل می گردد.

مدیریتي اقدامونه

اقدامات مدیریتي

اته دپږشمه ماده:

ماده سی و هشتم:

(۱) ادارې مکلفې دي، په مناسب ډول د اطلاعاتو له ساتنې او له دې قانون او له اړوندو معیارونو او کړنلارو سره د هغو له سمون څخه کمپسيون ته ډاډ ورکړي.

(۱) ادارات مکلف اند، از نگهداری مناسب اطلاعات و مطابقت آن با این قانون و معیارها و طرزالعمل های مربوط به کمپسیون اطمینان دهند.

(۲) ادارې مکلفې دي، د دغه قانون د حکمونو د ښه تطبیق په مقصد اړوندو کارکوونکو ته ښوونیزې برنامې دایرې او کمپسيون ته ډاډ ورکړي.

(۲) ادارات مکلف اند، به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون برنامه های آموزشی را برای کارکنان مربوط، تدویر و به کمپسیون اطمینان دهند.

ارجحيت

نهه دپرشمه ماده:

د دې قانون حکمونه اطلاعاتو ته د لاسرسی په تړاو د نورو قوانینو په نسبت مرجح دي.

د لایحو، کړنلارو او لارښودونو

وضع

څلویښتمه ماده:

کمپسیون کولای شي، د دې قانون د حکمونو د لابنه تطبیق په منظور، لایحې، کړنلارې او لارښودونه وضع کړي.

انفاذ او الغاء

یوڅلویښتمه ماده:

دغه قانون په رسمي جریده کې د خپرېدو له نېټې څخه دېرش (۳۰) ورځې وروسته نافذېږي او د ۱۳۹۷ هجري لمريز کال په (۱۲۹۷) گڼه رسمي جریده کې خپور شوی اطلاعاتو ته د لاسرسی قانون ملغي کېږي.

ارجحيت

ماده سی و نهم:

احکام این قانون در رابطه به دسترسی به اطلاعات نسبت به سایر قوانین مرجح می باشد.

وضع لوائح، طرز العمل ها و

رهنمودها

ماده چهلیم:

کمیسیون می تواند، به منظور تطبیق بهتر احکام این قانون، لوائح، طرز العمل ها و رهنمودها را وضع نماید.

انفاذ و الغاء

ماده چهل و یکم:

این قانون سی (۳۰) روز بعد از تاریخ نشر در جریده رسمی نافذ می گردد و قانون دسترسی به اطلاعات منتشره جریده رسمی شماره (۱۲۹۷) سال ۱۳۹۷ ه. ش ملغي می گردد.

حکم

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان

درمورد انفاذ مقرره

صحت رواني

شماره: (۱۹۲۲)

تاريخ: ۱۳۹۸/۷/۱۰

ماده اول:

مقرره صحت رواني را كه به اساس مصوبه شماره (۵) مؤرخ ۱۳۹۸/۴/۱۸ كابينه جمهوري اسلامي افغانستان به داخل (۵) فصل و (۲۶) ماده تصويب گرديده است، منظور مي دارم.

ماده دوم:

اين حكم همراه با مصوبه كابينه جمهوري اسلامي افغانستان و متن مقرره مذكور در جريده رسمي نشر گردد.

محمد اشرف غني

رئيس جمهوري اسلامي افغانستان

د رواني روغتيا د مقرري د انفاذ په

هكله د افغانستان اسلامي

جمهوريت د رئيس

حکم

گڼه: (۱۹۲۲)

نېټه: ۱۳۹۸/۷/۱۰

لومړۍ ماده:

د رواني روغتيا مقرره چې د افغانستان اسلامي جمهوريت د كابينې د ۱۳۹۸/۴/۱۸ نېټې د (۵) گڼه مصوبې پر بنسټ د (۵) فصلونو او (۲۶) مادو په دننه كې تصويب شوې ده، منظوروم.

دوه يمه ماده:

دغه حكم دې د افغانستان اسلامي جمهوريت د كابينې له مصوبې او د دې مقرري له متن سره يو ځای په رسمي جريده كې خپور شي.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئيس

رسمي جريده

مسلسل نمبر (۱۳۵۸)

۱۳۹۸/۷/۲۸

مصوبه
کابینه جمهوری اسلامی افغانستان
در مورد طرح مقررۀ
صحت روانی

شماره: (۵)

تاریخ: ۱۳۹۸/۴/۱۸

کابینه جمهوری اسلامی افغانستان،
طرح مقررۀ صحت روانی را در جلسۀ
مؤرخ ۱۳۹۸/۴/۱۸ به داخل
(۵) فصل و (۲۶) ماده مورد تصویب
قرار داد.

محمد اشرف غنی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

د رواني روغتیا د مقرري د طرحې
په هکله د افغانستان اسلامي
جمهوريت د کابينې
مصوبه

ګڼه: (۵)

نېټه: ۱۳۹۸/۴/۱۸

د افغانستان اسلامي جمهوريت کابينې،
د رواني روغتیا د مقرري طرحه
د ۱۳۹۸/۴/۱۸ نېټې په غونډه کې
د (۵) فصلونو او (۲۶) مادو په د ننه
کې تصویب کړه.

محمد اشرف غني

د افغانستان اسلامي جمهوريت رئیس

فهرست مندرجات
مقرره صحت روانی
فصل اول
احکام عمومی

صفحه	عنوان	ماده
۵۱.....	مبنی.....	ماده اول:
۵۱.....	اهداف.....	ماده دوم:
۵۲.....	اصطلاحات.....	ماده سوم:
۵۸.....	تطبيق احکام.....	ماده چهارم:

فصل دوم

کمیسیون صحت روانی

۵۹.....	ایجاد کمیسیون صحت روانی.....	ماده پنجم:
۶۲.....	جلسات کمیسیون.....	ماده ششم:
۶۳.....	وظایف و صلاحیت های کمیسیون مرکزی.....	ماده هفتم:
۶۷.....	وظایف و صلاحیت های اداره صحت روانی.....	ماده هشتم:
۶۸.....	حمایت تصمیم گیری مریض.....	ماده نهم:
۶۸.....	تسهیل کننده تصمیم گیری.....	ماده دهم:

فصل سوم

حقوق اشخاص دارای محدودیت توانایی روانی یا اختلال

روانی و خانواده های آنها

	حقوق اشخاص دارای محدودیت توانایی روانی	ماده یازدهم:
۶۹.....	یا اختلال روانی.....	

حقوق خانواده شخص دارای محدودیت توانایی	ماده دوازدهم:
۷۲..... روانی یا اختلال روانی.....	
۷۳..... ممنوعیت.....	ماده سیزدهم:

فصل چهارم

تداوی اختیاری و غیر اختیاری

۷۵..... تداوی اختیاری.....	ماده چهاردهم:
۷۶..... تداوی غیر اختیاری.....	ماده پانزدهم:
۷۷..... تداوی طفل مریض.....	ماده شانزدهم:
۷۸..... تداوی مریض عاجل.....	ماده هفدهم:
۷۸..... حق شکایت.....	ماده هجدهم:
۷۹..... شاک برقی.....	ماده نوزدهم:

فصل پنجم

احکام نهایی

۸۰..... تداوی مریض به علت اتهام.....	ماده بیستم:
۸۱..... تداوی در مراکز صحت روانی مقید.....	ماده بیست و یکم:
۸۱..... تأدیب.....	ماده بیست و دوم:
۸۲..... آگاهی دهی.....	ماده بیست و سوم:
۸۲..... ارتقای ظرفیت.....	ماده بیست و چهارم:
۸۳..... وضع طرز العمل ها و لوايح.....	ماده بیست و پنجم:
۸۳..... انفاذ و الغاء.....	ماده بیست و ششم:

مقررہ صحت روانی

فصل اول

احکام عمومی

مبني

مادہ اول:

این مقررہ به تأسی از حکم مادہ سی و سوم قانون صحت عامہ، وضع گردیده است.

اهداف

مادہ دوم:

اهداف این مقررہ عبارت اند از:

- ۱- تنظیم امور مربوط به فعالیت اداره صحت روانی.
- ۲- رعایت و احترام به حقوق بشری و کرامت انسانی اشخاص دارای محدودیت توانایی روانی یا اختلال روانی.
- ۳- تنظیم حقوق اشخاص دارای محدودیت توانایی روانی یا اختلال روانی.
- ۴- دسترسی یکسان اشخاص دارای

د روانی روغتیا مقررہ

لومپی فصل

عمومی حکمونه

مبني

لومپی- ماده:

دغه مقررہ د عامی روغتیا د قانون د دري دېرشمې مادې د حکم له مخې، وضع شوې ده.

موخې

دوه یمه ماده:

د دې مقررې موخې عبارت دي له:

- ۱- د روانی روغتیا د ادارې په فعالیت پورې د اړوندو چارو تنظیم.
- ۲- د روانی ځواکمنی د محدودیت یا د روانی اختلال لرونکو اشخاصو د بشري حقوقو او انساني کرامت رعایتول او درناوی.
- ۳- د روانی ځواکمنی د محدودیت یا د روانی اختلال لرونکو اشخاصو د حقوقو تنظیم.
- ۴- د روانی روغتیا درملنې

او مراقبتونو ته د رواني ځواکمنۍ د محدودیت یا د رواني اختلال لرونکو اشخاصو یو شان لاسرسی.

اصطلاحگانې

درېمه ماده:

په دې مقررره کې راتلونکې اصطلاحگانې لاندې مفاهیم افاده کوي: ۱- رواني روغتیا: د ښه والي هغه حالت دی چې شخص خپلې ځواکمنۍ وپېژني او د ژوندانه له نارملو فشارونو سره جوړجاړی وکړي او په اغېزمنه او ګټوره توګه کار وکړي او په ټولنه کې فعاله ونډه ولري.

۲- رواني اختلال: هغه حالت دی چې د شخص په تفکر، ادراک، هیجان یا قضاوت اغېزه کوي او په رواني فعالیتونو کې د نیمګړتیا او وظیفوي اختلال لامل کېږي او د رواني ځواکمنۍ د نقصان او محدودیت سبب کېږي.

۳- نیمګړتیا: د شخص د رواني وضعیت، فزیولوژیک جوړښت یا

محدودیت توانایی روانی یا اختلال روانی به تداوی و مراقبت های صحت روانی.

اصطلاحات

ماده سوم:

اصطلاحات آتی در این مقررره مفاهیم ذیل را افاده می نماید:

۱- صحت روانی: حالت بهبودی است که شخص توانایی های خود را شناسایی و با فشار های نارمل زندگی سازش نموده و طور مؤثر و سودمند کار کرده و در اجتماع سهم فعال داشته باشد.

۲- اختلال روانی: حالتی است که به تفکر، ادراک، هیجان یا قضاوت شخص تأثیر نموده و سبب نارسایی در فعالیت های روانی و اختلال وظیفوی گردیده و باعث نقصان و محدودیت توانایی روانی می شود.

۳- نارسایی: فقدان یا غیر متعادل بودن وضعیت روانی، فزیولوژیک

ساختار يا عملکرد اناتوميک شخص مي باشد.

۴- محدوديت توانايي: حالي است که مانع اشتراک کامل يا مساويانه شخص در اجتماع مي شود.

۵- محدوديت توانايي رواني: حالي است که اختلال رواني، دمانس شديد، محدوديت ذکايي قابل ملاحظه، زمانیکه مريضی های مترادف (همزمان) به شدتي باشد که معيار یک اختلال رواني را تکميل کند.

۶- توانايي تصميم گيري: قابليت تصميم گيري یک شخص در یک زمان مشخص براي تصميم مشخص است که توسط شخص ديگر تشخيص داده مي شود. عدم توانايي تصميم گيري دليل محدوديت رواني نمي باشد.

۷- ضعيت عاجل: حالي است که خطر جدي به زندگي و مصونيت مريض يا ديگران متوجه باشد يا وقتي که شخص براي وقايع از ضرر رساندن به خود يا ديگران ضرورت به کنترل

د اناتوميک کرني نشتوالي يا نا متعادل والي دي.

۴- د خواکمني محدوديت: هغه حالت دي چې په ټولنه کې د شخص د بشپړ يا برابر گلهون خنده کېږي.

۵- د رواني خواکمني محدوديت: هغه حالت دي چې رواني اختلال، سخت دمانس، د ملاحظي وړ ذکايي محدوديت، کله چې مترادفي (په يوه وخت) ناروغي دومره سختې وي چې د يوه رواني اختلال معيار بشپړ کړي.

۶- د تصميم نيوني خواکمني: د مشخص تصميم لپاره په يوه مشخص وخت کې د يوه شخص د تصميم نيوني وړتيا ده چې د بل شخص په واسطه تشخيصېږي. د تصميم نيوني نه خواکمني د رواني محدوديت دليل نه دي.

۷- بېرني وضعيت: هغه حالت دي چې د ناروغ يا نورو ژوند او خونديتوب ته جدي خطر متوجې وي يا کله چې شخص خان يا نورو ته له زيان رسولو څخه د وقايې لپاره کنترل او څارنې

- ته اړتيا ولري.
- ۸- آسانه شوې تصميم نيونه: هغه ملاټر دی چې د وروستي غوراوي په توګه کله چې د يوه شخص غوښتنې او ارجحيتونه نه پوهېدل کېږي تر ګټې اخيستني لاندې نیول کېږي.
- ۹- ناروغ: د رواني ځواکمنۍ د محدودیت يا د رواني اختلال لرونکی شخص دی چې د رواني روغتيا له مرکزونو څخه په يوه کې تر درملنې او مراقبت لاندې وي.
- ۱۰- درملنه: په يوه شخص باندې رواني - جسمي مداخلې دي چې د هغه ټولنيز اړخونه رانغاړي د شخص ساتنه، د وضعیت ښه والی او يا د روغتيا اعاده يا د ناراحتۍ کمښت او د ژوند د ټولنيزو اړخونو ښه والی پکې شامل دي. لکه د درملو تجویز، د درماني دندې خدمتونه، د رواني - ټولنيزې مشورې د خدمتونو، بيا ځواکمنې او د برېښنايي ټکان.
- ۱۱- اختياري درملنه: د هغه شخص د درملنې د زمينې برابرول دي چې
- و نظارت داشته باشد.
- ۸- تصميم ګیري تسهيل شده: حمايتی است که منحيث آخريں گزينه زمانی که خواست ها و ارجحيت های یک شخص فهميده نمی شود مورد استفاده قرار می ګيرد.
- ۹- مريض: شخص دارای محدودیت توانایی روانی يا اختلال روانی است که در یکی از مراکز صحت روانی تحت تداوی و مراقبت قرار داشته باشد.
- ۱۰- تداوی: مداخلات روانی- جسمی بالای یک شخص است که ابعاد اجتماعی وی را احتوا می نماید، شامل محافظت، بهبود بخشیدن وضعیت و اعاده صحت یا کاهش ناراحتی و بهبود بخشیدن ابعاد اجتماعی زندگی شخص مانند تجویز ادویه، خدمات شغل درمانی، خدمات مشاوره روانی - اجتماعی، باز توانایی و شاک برقی می باشد.
- ۱۱- تداوی اختياری: فراهم نمودن زمينه تداوی شخص است که قابلیت

تصميم گيري را داشته و از طرف خود يا توسط ديگران رضایت نشان بدهد.

۱۲- تداوی غير اختیاری: ارایه تداوی برای شخصی که فاقد توانایی تصمیم گیری برای رضایت دادن به تداوی است و شرایط مریض طوری است که به تداوی پاسخ می دهد یا به احتمال زیاد از تداوی نفع خواهد برد.

۱۳- مریض بدون مخالفت: شخصی است که توانایی تصمیم گیری را برای تداوی پیشنهاد نداشته یا قرار گرفتن در یک مرکز صحت روانی را نیز رد نمی کند.

۱۴- بستری کردن غير اختیاری: بستری نمودن مریض در یک مرکز صحتی یا ادامه اقامت وی بعد از بستری اجباری یا اختیاری در جایی که شخص مربوط هیچ توانایی تصمیم گیری برای رضایت آگاهانه برای بستری شدن و اهداف تداوی ندارد.

د تصمیم نیونی ورتیا لری او د خان له لوری یا د نورو په واسطه رضایت ونبیي.

۱۲- غیر اختیاری درملنه: د هغه شخص لپاره د درملنې وړاندې کول چې درملنې ته د رضایت ورکولو لپاره د تصمیم نیونی ځواکمني نه لري او د ناروغ شرایط په داسې ډول دي چې درملنې ته ځواب ورکوي او یا په زیات احتمال له درملنې څخه به گټه واخلي.

۱۳- له سرغړونې پرته ناروغ: هغه شخص دی چې د وړاندیز شوې درملنې لپاره د تصمیم نیونی ځواکمني نه لري یا د رواني روغتیا یوه مرکز ته تگ هم نه ردوي.

۱۴- غیر اختیاری بستروول: په یوه روغتیایي مرکز کې د ناروغ بستروول یا له اجباري یا له اختیاري بستری څخه وروسته په هغه ځای کې چې اړوند شخص د بستربدو او د درملنې د موخو لپاره په پوهې سره د رضایت په خاطر د تصمیم نیونی هېڅ ځواکمني نه لري د هغه د استوگنې دوام دی.

۱۵- رضایت آگاهانه: رضایتی است که طور آزادانه، بدون تهدید در مورد تشخیص، روش های جاگزین و مدت تداوی بعد از ارایه معلومات کافی به زبان قابل فهم بدست می آید.

۱۶- کارکنان مسلکی صحت روانی: شامل متخصص طب روانی، نرس طب روانی، روان شناس (کلینیکی یا عمومی و تربیتی با آموزش مشاوره روانی- اجتماعی تأیید شده وزارت صحت عامه) مشاور روانی- اجتماعی، مددکار اجتماعی و سایر عرضه کنندگان خدمات صحت روانی (داکتران عمومی، نرس ها، قابله ها و سایر اشخاصی که آموزش های تأیید شده را دریافت نموده باشند) می باشند.

۱۷- بازتوانی اجتماعی: پروسه طراحی برای ارتقای بهبودی، ادغام کامل در اجتماع و بهبود کیفیت زندگی برای اشخاصی است که نا توانی روانی به طور جدی

۱۵- په پوهې سره رضایت: هغه رضایت دی چې په آزاده توگه، له گواښ پرته د درملنې د تشخیص، ځای ناستو تگلارو او مودې په هکله د کافي معلوماتو له وړاندې کولو وروسته په پوهې وړ ژبې ترلاسه کېږي.

۱۶- د رواني روغتیا مسلکي کارکوونکي: د رواني طب متخصص، رواني طب نرس، اروا پوه (کلینیکی یا عمومي او روزنيز د رواني - ټولنيزې مشورې له زده کړو سره د عامې روغتیا وزارت له لوري تأیید شوې)، رواني- ټولنيزسلاکار، ټولنيز مرستندوی او د رواني روغتیا د خدمتونو نور وړاندې کوونکي (عمومي ډاکتران، نرسان، قابلې او هغه نور اشخاص چې تأیید شوې زده کړې يې تر لاسه کړې) په کې شامل دي.

۱۷- ټولنيزه بیا ځواکمني: د هغو اشخاصو لپاره د ښه والي د لوړولو، په ټولنه کې د بشپړ ادغام او د ژوند د کیفیت د ښه والي لپاره د طراحی هغه بهیر دی چې رواني کمزورتیا په

توانایی آنها را در اداره نمودن زندگی مختل نموده است.

۱۸- ششاک برقی (Electro Convulsive Therapy):

نوعی از تداوی طبی است که توسط عبور دادن جریانات برقی از مغز مریضان در حالات بسیار خاص تحت بیهوشی عمومی و دواهای رخاوت دهنده عضلاتی توسط کار شناسان مسلكی استفاده می شود.

۱۹- شخص مورد اعتماد: شخصی است که رسماً توسط استفاده کنندگان خدمات صحت روانی که توانایی تصمیم گیری را داشته، گماشته می شود، وظیفه آن تمثیل خواسته ها و ارجحیت های استفاده کننده خدمات برای صحت و مسایل مربوط به مراقبت های صحت روانی شخص بزرگسال است.

۲۰- مراقبت های صحت روانی: تداوی است که از طریق خدمات

جدی توگه د ژوند په اداره کولو کې د هغوی خواکمني مختل کړې ده.

۱۸- برېښنايي ټکسان (Electro Convulsive Therapy):

د طبي درملنې يو ډول دی چې د مسلكي کارپوهانو په واسطه تر عمومي بې هوښۍ او د عضلاتي رخاوت ورکونکو درملو لاندې په ډېر خاصو حالاتو کې د ناروغانو له ماغزو څخه د برېښنايي جریاناتو د تېرولو په واسطه کارول کېږي.

۱۹- د اعتماد وړ شخص: هغه شخص دی چې په رسمي ډول د رواني روغتیا د خدمتونو د هغو ګټه اخیستونکو په واسطه چې د تصمیم نیونې خواکمني ولري، ګومارل کېږي، د هغه دنده د زیات عمر لرونکي شخص د روغتیا او د رواني روغتیا په مراقبتونو پورې د اړوندو مسئلو لپاره د خدمتونو د ګټه اخیستونکي د غوښتنو او ارجحیتونو تمثیل دی.

۲۰- د رواني روغتیا مراقبتونه: هغه درملنه ده چې د رواني روغتیا

د خدمتونو له لارې برابرېږي.

۲۱- د رواني روغتیا مرکزونه: د رواني، روغتیا ټولنيزې، عمومي او خصوصي د مراقبتونو مرکزونه او روغتیايي مرکزونه رانغاړي چې د رواني ځواکمنۍ محدودیت لرونکي اشخاص د رواني روغتیا او ټولنيز مراقبتونه ترلاسه کوي یا بنایي د مراقبتونو د ارزونې یا نقاها د دورې د تیرولو یا په مؤقت یا اوږد مهال ډول په پوهې سره په رضایت یا په اجباري ډول خدمتونه ترلاسه کړي.

د حکمونو تطبیق

څلورمه ماده:

(۱) د دې مقرري حکمونه د دولتي او خصوصي رواني روغتیا په مرکزونو د تطبیق وړ دي.

(۲) د عامې روغتیا وزارت د رواني روغتیا اداره د دې مقرري د حکمونو د تطبیق مرجع ده.

صحت رواني فراهم می گردد.

۲۱- مراکز صحت روانی: شامل مراکز مراقبت های صحت روانی، اجتماعی، عمومی، خصوصی و مراکز صحتی است که اشخاص دارای محدودیت توانایی روانی مراقبت های صحت روانی و اجتماعی را دریافت می کنند یا ممکن است برای ارزیابی، مراقبت های صحت روانی یا گذراندن دوره نقاها یا بازتوانی طور مؤقتی یا طولانی با رضایت آگاهانه یا طور اجباری خدمات را دریافت نمایند.

تطبیق احکام

ماده چهارم:

(۱) احکام این مقرره بالای مراکز صحت روانی دولتی و خصوصی قابل تطبیق می باشد.

(۲) اداره صحت روانی وزارت صحت عامه مرجع تطبیق احکام این مقرره می باشد.

دوه یم فصل

د رواني روغتیا کمیسیون

د رواني روغتیا د کمیسیون

رامنځته کول

پنځمه ماده:

(۱) د رواني روغتیا د خدمتونو د بڼه سمون او وړاندې کولو په منظور په مرکز او ولایتونو کې د رواني روغتیا کمیسیون رامنځته او فعالیت کوي چې له دې وروسته په دې مقررې کې د کمیسیون په نامه یادېږي.

(۲) مرکزي کمیسیون په لاندې ترکیب سره دی:

۱- د عامې روغتیا وزارت د رواني روغتیا د ادارې مسؤل د رئیس په توګه.

۲- د عامې روغتیا وزارت د معالجوي طب ریاست استازی د غړي په توګه.

۳- د لوی څارنوالی د ادارې استازی د غړي په توګه.

۴- د رواني روغتیا د تخصصي روغتون د ډاکټرانو استازی

فصل دوم

کمیسیون صحت روانی

ایجاد کمیسیون صحت

روانی

ماده پنجم:

(۱) به منظور انسجام و ارایه بهتر خدمات صحت روانی، کمیسیون صحت روانی در مرکز و ولایات ایجاد و فعالیت می نماید که منبهد در این مقررې بنام کمیسیون یاد می گردد.

(۲) کمیسیون مرکزی به ترکیب ذیل می باشد:

۱- مسؤل اداره صحت روانی وزارت صحت عامه به حیث رئیس.

۲- نماینده ریاست طب معالجوی وزارت صحت عامه به حیث عضو.

۳- نماینده اداره لوی څارنوالی به حیث عضو.

۴- نماینده ډاکټران شفاخانه تخصصی صحت روانی

د غړي په توگه.

۵- هغه ډاکټر چې د رواني روغتيا په برخه کې يې زده کړه کړې وي او په دولتي روغتون کې مؤظف وي د غړي په توگه.

۶- د اروا پوه (کلينيکي يا د رواني روغتيا په برخه کې د زده کړې خاوند) استازی د غړي په توگه، د رواني- ټولنيز سلاکار د نه شتون په صورت کې.

۷- د افغانستان د مدافعو وکیلانو د خپلواکي ټولني استازی د غړي په توگه.
۸- د افغانستان د بشر د حقوقو د خپلواک کمېسيون استازی د غړي په توگه.

۹- د کورنيو چارو وزارت استازی د غړي په توگه.

۱۰- د اړوندې مدني ټولني منتخب استازی، د غړي په توگه.

(۳) ولايتي کمېسيون په لاندې ترکیب سره دی:

۱- د ولايت د عامې روغتيا رئيس د رئيس په توگه.

به حيث عضو.

۵- ډاکټری که در بخش صحت روانی آموزش دیده و در شفاخانه دولتی مؤظف باشد به حيث عضو.

۶- نماینده روان شناس (کلينيکي يا آموزش دیده در بخش صحت رواني) به حيث عضو، در صورت عدم موجودیت مشاور رواني- اجتماعي.

۷- نماینده انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان به حيث عضو.

۸- نماینده کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان به حيث عضو.

۹- نماینده وزارت امور داخله به حيث عضو.

۱۰- نماینده منتخب جامعه مدنی مرتبط، به حيث عضو.

(۳) کمیسیون ولایتي به ترکیب ذیل می باشد:

۱- رئیس صحت عامه ولایت به حيث رئیس.

- ۲- د ولايت د څارنوالۍ رياست استازی د غړي په توگه.
- ۲- نماینده ریاست څارنوالی ولایت به حیث عضو.
- ۳- د حوزوي يا ولايتي روغتون استازی د غړي په توگه.
- ۳- نماینده شفاخانه حوزه وی یا ولایتی به حیث عضو.
- ۴- هغه ډاکټر چې د رواني روغتيا په برخه کې يې زده کړه کړې وي او له دولتي روغتونونو څخه په يوه کې مؤظف وي د غړي په توگه.
- ۴- داکتري که در بخش صحت روانی آموزش دیده و در یکی از شفاخانه های دولتی مؤظف باشد به حیث عضو.
- ۵- له حوزوي يا ولايتي روغتون څخه اروا پوه (کلينيکي يا د رواني روغتيا په برخه کې د زده کړې خاوند) د غړي په توگه، د رواني - ټولنيز سلاکار د نه شتون په صورت کې.
- ۵- روان شناس (کلينيکی یا آموزش دیده در بخش صحت روانی) از شفاخانه حوزه وی یا ولایتی به حیث عضو، در صورت عدم موجودیت مشاور روانی - اجتماعی.
- ۶- د افغانستان د مدافعو وکیلانو د خپلواکي ټولني استازی د غړي په توگه.
- ۶- نماینده انجمن مستقل وکلای مدافع افغانستان به حیث عضو.
- ۷- د افغانستان د بشر د حقوقو د خپلواک کمېسيون استازی د غړي په توگه.
- ۷- نماینده کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان به حیث عضو.
- ۸- د ولايت د امنیې قوماندانۍ استازی د غړي په توگه.
- ۸- نماینده قوماندانی امنیه ولایت به حیث عضو.
- ۹- د اړوندې مدني ټولني منتخب استازی د غړي په توگه.
- ۹- نماینده منتخب جامعه مدنی مرتبط به حیث عضو.
- (۴) د مرکزي کمېسيون په سکرتریت (۴) امور مربوط به سکرتریت

پورې اړوندې چارې د رواني روغتيا د ادارې په واسطه او د ولايتي کمېسيون د اړونده ولايت د عامې روغتيا رياست په واسطه تنظيمېږي.

د کمېسيون غونډې

شپږمه ماده:

(۱) د کمېسيون عادي غونډې په ربع وار ډول جوړېږي او د هغه فوق العاده غونډې د يو ثلث غړو په وړاندیز يا د کمېسيون د رئيس په تصميم دايرېدای شي.

(۲) د کمېسيون د غونډو د دايرېدو نصاب دوه ثلثه غړي دي. تصميمونه د حاضر و غړو د رأيو په اکثريت نيول کېږي او د رأيو د برابري په صورت کې، د هغه لوري رأې چې رئيس قرار لري، اکثريت گڼل کېږي.

(۳) کمېسيون کولی شي، د اړتيا په صورت کې د رواني ځواکمنۍ د محدوديت لرونکو اشخاصو استازي يا د رواني ځواکمنۍ د محدوديت لرونکي شخص د کورنۍ غړي ته په

کمېسيون مرکزی توسط اداره صحت روانی و از کمېسيون ولايتی توسط رياست صحت عامه ولايت مربوط، تنظيم می گردد.

جلسات کمېسيون

ماده ششم:

(۱) جلسات عادی کمېسيون طور ربعوار داير می گردد و جلسات فوق العاده آن به پیشنهاد یک ثلث اعضاء يا تصميم رئيس کمېسيون داير شده می تواند.

(۲) نصاب تدوير جلسات کمېسيون دوثلث اعضاء می باشد. تصميم به اکثريت آرای اعضاء حاضر اتخاذ می گردد و در صورت تساوی آراء، رأی طرفی که رئيس قرار دارد، اکثريت شناخته می شود.

(۳) کمېسيون می تواند در صورت ضرورت نماينده اشخاص دارای محدوديت توانایی روانی يا عضو فاميل شخص دارای محدوديت توانایی روانی را در جلسات

غونډو کې د ګډون بلنه ورکړي.

د مرکزي کمېسيون دندې او

واکونه

اوومه ماده:

(۱) مرکزي کمېسيون د لاندې دندو او

واکونو لرونکی دی:

۱- د شکایت د تر لاسه کولو له نېټې څخه د یوې اونۍ په ترڅ کې د مراقبت، درملنې او تصمیم نیونې له څرنگوالي څخه د شکایتونو بررسی.

۲- د بستۍ له نېټې څخه د دريو اونيو په ترڅ کې د اختیاري درملنې د ناروغانو د بستۍ مطالعه، ارزونه او ثبت.

۳- په ربعوار ډول د اختیاري او غیر اختیاري درملنې د ناروغانو د بستۍ مطالعه، ارزونه او ثبت.

۴- په ربعوار ډول د ناروغانو د اعتماد وړ اشخاصو په واسطه د رضایت لیک مطالعه او ارزونه.

۵- د غیر اختیاري بسترو ناروغانو د وړاندې شوو غوښتنلیکونو

دعوت نماید.

وظایف و صلاحیت های کمیسیون

مرکزی

ماده هفتم:

(۱) کمیسیون مرکزی دارای وظایف

و صلاحیت های ذیل می باشد:

۱- بررسی شکایات از چگونگی مراقبت، تداوی و تصمیم گیری طی یک هفته از تاریخ دریافت شکایت.

۲- مطالعه، ارزیابی و ثبت بستر مریضان تداوی اختیاری طی سه هفته از تاریخ بستری.

۳- مطالعه، ارزیابی و ثبت بستر مریضان تداوی اختیاری و غیر اختیاری طور ربعوار.

۴- مطالعه و ارزیابی رضایت نامه توسط اشخاص قابل اعتماد مریضان طور ربعوار.

۵- مطالعه و بررسی درخواست های ارائه شده مریضان داخل بستر

- مطالعه او بررسی.
- ۶- له مخکینی خبرتیا پرته د رواني روغتیا په مرکزونو کې د رواني روغتیا له متخصصینو او ناروغانو سره مرکه.
- ۷- د رواني روغتیا له ډاکټرانو یا له هغو ډاکټرانو څخه چې د رواني روغتیا په برخه کې یې زده کړه کړې وي د هیئت ټاکل.
- ۸- د رواني روغتیا له مرکزونو څخه څارنه.
- ۹- د هغو اشخاصو لپاره چې په تصمیم نیونه کې د رواني ځواکمنی محدودیت لرونکي دي، د تصمیم نیونې آسانوونکی ټاکل.
- ۱۰- د رواني روغتیا د مرکزونو د اړتیاوو ارزونه او د عامې روغتیا وزارت ته د هغو وړاندیز.
- ۱۱- د رواني ځواکمنی د محدودیت لرونکو اشخاصو لپاره د دوامدارو خدمتونو او مراقبتونو د عرضه کولو په غرض د برنامو د رامنځته کولو په هکله د مشورو وړاندې کول.
- ۱۲- په مجبسونو کې د رواني غیر اختیاری.
- ۶- مصاحبه با مریضان و متخصصین صحت روانی در مراکز صحت روانی بدون اطلاع قبلی.
- ۷- تعیین هیئت از ډاکټران صحت روانی یا ډاکټرانی که در بخش صحت روانی آموزش دیده باشند.
- ۸- نظارت از مراکز صحت روانی.
- ۹- تعیین تسهیل کننده تصمیم گیری برای اشخاصی که دارای محدودیت توانایی روانی در تصمیم گیری می باشند.
- ۱۰- ارزیابی نیاز مندی های مراکز صحت روانی و پیشنهاد آن به وزارت صحت عامه.
- ۱۱- ارائه مشوره ها در مورد ایجاد برنامه ها غرض عرضه خدمات و مراقبت های دوامدار برای اشخاص دارای محدودیت توانایی روانی.
- ۱۲- رایة مشوره در مورد ایجاد

برنامه ها غرض عرضه خدمات و مراقبت های دوامدار و تداوی اشخاص دارای محدودیت توانایی روانی در محاسب.

۱۳- پیشنهاد مساعدین حقوقی رایگان به مریضان غیر اختیاری در مرکز و ولایات.

۱۴- ارزیابی اجراءات کارکنان مسلکی صحت روانی و ارایه مشوره های مسلکی در محدوده کاری مطابق رهنمود های اخلاقی.

۱۵- مشاهده مستقیم و بررسی پنج مرکز بستر دار در سطح کشور بدون اطلاع قبلی در هر سال.

۱۶- تأیید جواز فعالیت مراکز صحت روانی خصوصی، کلینیک ها و سایر مراکز بستر دار و عرضه خدمات صحت روانی.

۱۷- اشتراک در برنامه های انکشافی

خواگمنی د محدودیت لرونکو اشخاص د دوامدارو خدمتونو او مراقبتونو د عرضی او درملنی په غرض د برنامو د رامنخته کولو په هکله د مشورو وړاندې کول.

۱۳- په مرکز او ولایتونو کې غیر اختیاری ناروغانو ته د وړیا حقوقی مساعدینو وړاندیز.

۱۴- د روانی روغتیا د مسلکی کارکوونکو د اجراءاتو ارزونه او له اخلاقی لارښودونو سره سم، په کاری محدوده کې د مسلکی مشورو وړاندې کول.

۱۵- په هر کال کې له پخوانی خبرتیا پرته د هېواد په کچه د پنځو بستر لرونکو مرکزونو مستقیمه کتنه او بررسی.

۱۶- د خصوصی روانی روغتیا د مرکزونو، کلینیکونو او نورو د روانی روغتیا بستر لرونکو او د خدمتونو وړاندې کوونکو مرکزونو د فعالیت د جواز تأیید.

۱۷- په پرمختیایی برنامو کې ګډون او

- د رواني روغتيا د ستراتيژيو او پلانونو
تأيد.
- ۱۸- په اونې کې يوځل د اختياري او
غير اختياري ناروغانو د درملنې څارنه
او ارزونه.
- ۱۹- د ولايتونو د رواني روغتيا
د کمپيونونو څارنه.
- ۲۰- عامې روغتيا وزارت ته د کلني
رپوټ وړاندې کول.
- (۲) د رواني روغتيا ولايتي کمپيون
د دې مادې په (۱) فقره کې
د درج شوو ۱ څخه تر ۱۴ اجزاوو
پورې په دندو سربره د لاندې دندو او
واکونو لرونکي هم دي:
- ۱- د رواني روغتيا په پرمختيايي برنامو
کې ګډون.
- ۲- مرکزي کمپيون ته د ولايتونو
د رواني روغتيا د حالت د ښه والي په
منظور وړاندیز وړاندې کول.
- ۳- مرکزي کمپيون ته رپوټ
وړاندې کول.
- و تأيد ستراتيژي ها و پلانه های صحت
رواني.
- ۱۸- نظارت و ارزيايي تداوی مريضان
اختياری و غير اختياری هفته
يکبار.
- ۱۹- نظارت از کمپيون های صحت
رواني ولايات.
- ۲۰- ارايه گزارش سالانه به وزارت
صحت عامه.
- (۲) کمپيون ولايتي صحت رواني
علاوه بر وظائف اجزای ۱ الی ۱۴
مندرج فقره (۱) اين ماده دارای
وظائف و صلاحيت های ذيل نیز
می باشد:
- ۱- اشتراک در برنامه های انکشافی
صحت رواني.
- ۲- ارايه پیشنهاد به منظور بهبود
وضع صحت رواني ولايات
به کمپيون مرکزی.
- ۳- ارايه گزارش به کمپيون
مرکزی.

<p><u>وظایف و صلاحیت های اداره</u></p> <p><u>صحت روانی</u></p> <p>ماده هشتم:</p> <p>اداره صحت روانی دارای وظایف و صلاحیت های عمده ذیل می باشد:</p> <p>۱- ثبت نمودن مریضان اختیاری و غیر اختیاری.</p> <p>۲- ایجاد دیتابیس مریضان صحت روانی و به روز ساختن (Update) سالانه آن.</p> <p>۳- ایجاد مراکز صحت روانی.</p> <p>۴- نظارت، بررسی و کنترل مراکز صحت روانی دولتی و خصوصی.</p> <p>۵- حصول اطمینان از رعایت حقوق اشخاص دارای محدودیت توانایی روانی یا اختلال روانی در مراکز صحت روانی به شمول محابس، توقیف خانه ها و پرورشگاه ها.</p> <p>۶- تدویر ورکشاپ ها و سیمینارها.</p>	<p><u>د روانی روغتیا د ادارې دندې او واکونه</u></p> <p>اتممه ماده:</p> <p>د روانی روغتیا اداره د لاندې عمده دندو او واکونو لرونکې ده:</p> <p>۱- د اختیاري او غیر اختیاري ناروغانو ثبتول.</p> <p>۲- د روانی روغتیا د ناروغانو د دیتابیس رامنځته کول او د هغه کلنی اوسمهالول (Update).</p> <p>۳- د روانی روغتیا د مرکزونو رامنځته کول.</p> <p>۴- د دولتي او خصوصي روانی روغتیا د مرکزونو څارنه، بررسی او کنترل.</p> <p>۵- د محبسونو، توقیف خونو او پالنځیو په ګډون د روانی روغتیا په مرکزونو کې د روانی ځواکمنی د محدودیت یا روانی اختلال لرونکو اشخاصو د حقوقو له رعایتولو څخه ډاډ تر لاسه کول.</p> <p>۶- د ورکشاپونو او سیمینارونو دایرول.</p>
--	--

۷- عامي روغتيا وزارت ته د كلني رپوټ وړاندې كول.

د ناروغ د تصميم نيونې ملاتړ

نهمه ماده:

(۱) د رواني روغتيا ناروغ د دې مقررې په يوولسمه ماده كې د درج شوو حقوقو په پام كې نيولو سره، د هغه غوښتنې او ارجحيتونه تر ملاتړ لاندې نيول كېږي. په دې شرط چې د نظر وړ ملاتړ د هغه د ميل پر خلاف نه وي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره كې درج شوي ملاتړ كوونكي شخص مكلف دي، د ناروغ د حقوقو، غوښتنو او ارجحيتونو درناوي وكړي خو د ناروغ د تصميم نيونې ځاى ناستي نه شي كېداى.

د تصميم نيونې آسانوونكي

لسمه ماده:

(۱) د رواني ځواكمنۍ د محدوديت يا د رواني اختلال لرونكي شخص

۷- ارايه گزارش سالانه به وزارت صحت عامه.

حمایت تصمیم گیری مریض

ماده نهم:

(۱) مریض صحت روانی با نظر داشت حقوق مندرج ماده یازدهم این مقررره، خواست ها و ارجحیت هایش مورد حمایت قرار می گیرد. مشروط بر اینکه حمایت مورد نظر برخلاف میل اش نباشد.

(۲) شخص حمایت کننده مندرج فقره (۱) این ماده مکلف است، حقوق، خواست ها و ارجحیت های مریض را محترم شمرده ولی جاگزین تصمیم گیری مریض شده نمی تواند.

تسهیل کننده تصمیم گیری

ماده دهم:

(۱) به منظور معاینه، تداوی و مراقبت شخص دارای محدودیت توانایی روانی

يا اختلال روانی تسهیل کننده
تصميم گيری، تعيين می گردد.

(۲) تسهیل کننده مندرج
فقرة (۱) اين ماده مكلف است، از
اجراآت خود به كميسيون مندرج ماده
پنجم اين مقررہ گزارش ارائه
نمايد.

(۳) وظايف و مكلفيت های تسهیل
کننده تصميم گيری، شرايط و مراحل
تصميم گيری حمايت شده در طرز العمل
جداگانه، تنظيم می گردد.

فصل سوم

حقوق اشخاص دارای

محدودیت توانایی روانی

يا اختلال روانی و خانواده های
آنها

حقوق اشخاص دارای محدودیت
توانایی روانی يا اختلال
روانی

ماده یازدهم:

اشخاص دارای محدودیت توانایی

د معاینې، درملنې او مراقبت په منظور
د تصميم نيونې آسانوونکې، ټاکل کېږي.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې
درج شوی آسانوونکی مکلف دی، له
خپلو اجراآتو څخه د دې مقرري په
پنځمه ماده کې درج شوي کمپسيون ته
رپوت وړاندې کړي.

(۳) د تصميم نيونې د آسانوونکي دندې
او مکلفيتونه او د ملاتړ شوي د تصميم
نيونې شرطونه او پړاوونه په جلا
کړنلاره کې تنظيمېږي.

درېم فصل

د رواني ځواکمنۍ د محدودیت

يا د رواني اختلال لرونکو

اشخاصو او د هغوی د کورنيو
حقوق

د رواني ځواکمنۍ د محدودیت يا
د رواني اختلال لرونکو اشخاصو
حقوق

یوولسمه ماده:

د رواني روغتیا په مرکزونو کې د رواني

روانی یا اختلال روانی در مراکز صحت روانی دارای حقوق ذیل می‌باشند:

۱- دسترسی به تداوی و صحت روانی و بازتوانی مراقبت‌های صحتی.

۲- دریافت تداوی جامع از طریق برنامه‌های راهبردی چند رشته‌یی.

۳- دریافت تداوی در محیطی که کمترین محدودیت را دارد.

۴- داشتن سهم فعال در تطبیق پلان تداوی.

۵- رضایت به تداوی.

۶- خدمات بعد از مراقبت و بازتوانی در صورت امکان در اجتماع تا زمینه ادغام مجدد شان به اجتماع تسهیل گردد.

۷- دسترسی به دوسیه مربوط.

۸- داشتن معلومات کافی در مورد وضعیت صحتی شان.

۹- داشتن پایواز.

۱۰- ملاقات با فامیل یا اقارب.

خواکمنی د محدودیت یا د روانی اختلال لرونکی اشخاص د لاندې حقوق لرونکی دي:

۱- درملنې او رواني روغتیا ته لاسرسی او د روغتیايي مراقبتونو بیا خواکمني.

۲- دڅو څانګه ییزو ستراتیژیکي برنامو له لارې د جامع درملنې ترلاسه کول.

۳- په هغه چاپیریال کې د درملنې ترلاسه کول چې ډېر کم محدودیت لري.

۴- د درملنې د پلان په تطبیق کې د فعالې ونډې لرل.

۵- په درملنې رضایت.

۶- د امکان په صورت په ټولنه کې له مراقبت او بیا خواکمنی وروسته خدمتونه ترڅو په ټولنه کې د هغوی د بیا ادغام زمینه آسانه شي.

۷- اړوندې دوسیې ته لاسرسی.

۸- د هغوی د روغتیايي وضعیت په هکله د کافي معلوماتو لرل.

۹- د پایواز لرل.

۱۰- له کورنۍ یا اقاربو سره کتنه.

- ۱۱- انساني ڪرامت ته درناوی او
د شخصي رازونو او د خصوصي حریم
ساتنه.
- ۱۲- له نامناسب چلند څخه شکایت.
- ۱۳- له مدني، سياسي، اقتصادي،
ټولنيزو او فرهنگي حقوقو څخه ملاتړ.
- ۱۴- شخصي آزادی او خونديتوب.
- ۱۵- د قانون پر وړاندې
د مناسب چاپیریال او د برابرو حقوقو
تأمینول.
- ۱۶- تیلیفون، پستي آسانتیاوو،
د لیکنې وسایلو او د ټولنيزو
شبکو مطالعې ته
لاسرسی.
- ۱۷- د تصمیم نیونې آسانوونکي
لړل.
- ۱۸- د دولت د مالي امکاناتو په
صورت کې د ټولنيزو خدمتونو او
ملاتړيزو پروگرامونو او مالي
مرستو ته لاسرسی.
- ۱۹- په محرمانه ډول د رواني
ځواکمنۍ د محدودیت یا د رواني
اختلال لرونکي شخص د ټولو
- ۱۱- احترام به ڪرامت انساني و حفظ
اسرار شخصي و حریم
خصوصي.
- ۱۲- شکایت از برخورد نا مناسب.
- ۱۳- حمایت از حقوق مدني، سياسي،
اقتصادي، اجتماعي و فرهنگي.
- ۱۴- آزادی ها و مصونیت شخصي.
- ۱۵- تأمین محیط مناسب
و حقوق مساوی در برابر
قانون.
- ۱۶- دسترسی به تیلیفون،
تسهيلات پستي، وسایل
تحریر و مطالعه شبکه های
اجتماعي.
- ۱۷- داشتن تسهیل کننده
تصمیم گیری.
- ۱۸- دسترسی به خدمات اجتماعي
و پروگرام های حمایتی،
مساعدت مالی در صورت
امکانات مالی دولت.
- ۱۹- نگهداری تمام معلومات
شخص دارای محدودیت توانایی
رواني یا اختلال روانی طور

معلوماتو ساتنه.

د رواني ځواکمنۍ د محدودیت یا

د رواني اختلال لرونکي شخص

د کورنۍ حقوق

دولسمه ماده:

(۱) د رواني روغتیا په مرکزونو کې

د رواني ځواکمنۍ د محدودیت یا

د رواني اختلال لرونکي شخص

کورنۍ د لاندې حقوقو لرونکې ده:

۱- له رخصتېدو وروسته د دوامدار

مراقبت او بیا ځواکمنۍ په ګډون

د ناروغ د درملنې د پلان په تطبیق کې

ونډه اخیستنه.

۲- د ناروغانو په ژوندانه او روغتیا

موندنه کې د ملاتړیز رول د لوبولو

لپاره د رواني ځواکمنۍ د محدودیت یا

د رواني اختلال لرونکي شخص کورنۍ

ته د رواني روغتیا د متخصصینو یا

د مسلکي اشخاصو د کره معلوماتو او

لازمو مشورو وړاندې کول.

۳- د دې مقرري په پنځمه ماده کې

درج شوي کمپسیون یا د افغانستان

محرمانه.

حقوق خانواده شخص دارای

محدودیت توانایی روانی یا

اختلال روانی

ماده دوازدهم:

(۱) خانواده شخص دارای محدودیت

توانایی روانی یا اختلال روانی در

مراکز صحت روانی دارای حقوق ذیل

می باشد:

۱- سهم گیری در تطبیق پلان

تداوی مریض به شمول مراقبت

دوامدار و بازتوانی

بعد از رخصت شدن.

۲- ارایه معلومات دقیق و مشوره های

لازم متخصصین یا اشخاص مسلکی

صحت روانی به خانواده شخص دارای

محدودیت توانایی روانی یا اختلال

روانی در جهت اجراء نمودن نقش

حمایتی در زندگی و شفایابی

مریضان.

۳- ارایه شکایت از برخورد نا مناسب

در رابطه به تداوی ظالمانه،

غير انساني، تحقير آميز، تنبيه يا بهره برداری، خشونت و سوء استفاده از شخص دارای محدودیت توانایی روانی یا اختلال روانی در مرکز صحت روانی، به کمیسیون مندرج ماده پنجم این مقررہ یا کمیسیون مستقل حقوق بشر افغانستان.

(۲) سایر حقوق خانواده شخص دارای محدودیت توانایی روانی یا اختلال روانی در طرز العمل جداگانه، تنظیم می گردد.

ممنوعیت

ماده سیزدهم:

- (۱) قرار دادن شخص سالم، تحت تداوی به هیچ صورت جواز ندارد.
- (۲) تحقیق و آزمایش خطرناک و مضر بالای مریض ممنوع است.
- (۳) هرگاه تطبیق تحقیق و آزمایش مندرج فقره (۲) این ماده برای مریض ضروری پنداشته شود،

د بشر د حقوقو خپلواک کمپسیون ته د رواني روغتیا په مرکز کې د ظالمانه، غیر انساني، خوارگنونکې درملنې، د رواني ځواکمنۍ د محدودیت یا رواني اختلال لرونکي شخص رتبه یا گټه اخیستنې، تاوتریخوالی او له هغه څخه د ناوړې گټې اخیستنې په اړوند له نامناسب چلند څخه د شکایت وړاندې کول.

(۲) د رواني ځواکمنۍ د محدودیت یا د رواني اختلال لرونکي شخص د کورنۍ نور حقوق په جلا کړنلاره کې تنظیمېږي.

ممنوعیت

دیارلسمه ماده:

- (۱) تر درملنې لاندې د سالم شخص نیول په هېڅ صورت جواز نه لري.
- (۲) په ناروغ باندې خطرناکه او زیانمنه څېړنه او آزمایشت ممنوع دی.
- (۳) که چېرې د ناروغ لپاره د دې مادې په (۲) فقره کې د درج شوي څېړنې او آزمایشت تطبیق اړین وگڼل

داکتر طب روانی مکلف است در زمینه تأیید کمیسیون مندرج ماده پنجم این مقررہ را اخذ نماید.

(۴) سقط جنین زن دارای محدودیت توانایی روانی یا اختلال روانی جواز ندارد مشروط بر اینکه حیات وی به خطر مواجه گردد.

(۵) عقیم نمودن مرد و زن دارای محدودیت توانایی روانی یا اختلال روانی جواز ندارد، مشروط بر اینکه به منظور تداوی باشد.

(۶) اجرای تجارب شخصی و غیر علمی بالای شخص دارای محدودیت توانایی روانی یا اختلال روانی ممنوع می باشد.

(۷) جراحی روانی، کاشت هورمونی یا سایر مداخلات تهاجمی به منظور اصلاح تغییرات جنسی یا عاطفی و رفتاری که ناشی از محدودیت توانایی روانی بالای اطفال پائین تر از سن هجده سال ممنوع است.

(۸) مداخلات طبی و جراحی عصبی

شی، د روانی طب داکتر مکلف دی په دې برخه کې د دې مقررې په پنځمه ماده کې د درج شوي کمیسیون تأیید واخلي.

(۴) د رواني ځواکمنۍ د محدودیت یا د رواني اختلال لرونکې بڼې د جنین سقط جواز نه لري په دې شرط چې د هغه ژوند له خطر سره مخامخ شي.

(۵) د رواني ځواکمنۍ د محدودیت یا د رواني اختلال لرونکي نارینه او بڼې عقیمول جواز نه لري په دی شرط چې د درملنې په منظور وي.

(۶) د رواني ځواکمنۍ د محدودیت یا د رواني اختلال لرونکي شخص باندي د شخصي او غیر علمي تجربو اجراء کول ممنوع دي.

(۷) د جنسي یا عاطفي بدلونونو او د رواني ځواکمنۍ د محدودیت څخه د لامنته شوي چلند د اصلاح په منظور رواني جراحي، هورموني کړنه یا نورې یرغلیزې لاس وهنې د اتلس کلونو څخه بنسټه اطفالو ممنوع دی.

(۸) د رواني ځواکمنۍ د محدودیت یا

برای مریض غیراختیاری دارای محدودیت توانایی روانی، یا اختلال روانی ممنوع است.

(۹) هیچ تداوی ستندرد قبل از تکمیل ارزیابی و نهایی ساختن تشخیص به مریض سفارش نمی‌شود.

فصل چهارم

تداوی اختیاری و غیر اختیاری

تداوی اختیاری

ماده چهاردهم:

(۱) تداوی اختیاری، مطلوب ترین شکل تداوی شخص دارای محدودیت توانایی روانی یا اختلال روانی می‌باشد.

(۲) شخص زمانی می‌تواند به صورت اختیاری در مرکز صحت روانی بستری و تداوی شود که توانایی گرفتن تصمیم و رضایت کتبی را داشته باشد.

(۳) مراکز صحت روانی مکلف اند، نیازمندان تداوی اختیاری

د روانی اختلال لرونکی غیراختیاری ناروغ لپاره طبي لاس وهنې او عصبي جراحي ممنوع دي.

(۹) هېڅ ستندرده درملنه د ارزونې له بشپړولو او د تشخیص له پای ته رسولو څخه مخکې ناروغ ته سپارښتنه نه کېږي.

څلورم فصل

اختیاری او غیر اختیاری درملنه

اختیاری درملنه

څوارلسمه ماده:

(۱) اختیاری درملنه د رواني ځواکمنۍ د محدودیت یا د رواني اختلال لرونکي شخص د درملنې ترټولو مطلوب ډول دی.

(۲) شخص هغه وخت کولی شي په اختیاري ډول د رواني روغتیا په مرکز کې بستري او درملنه یې وشي چې د تصمیم نیونې او لیکلې رضایت ځواکمني ولري.

(۳) د رواني روغتیا مرکزونه مکلف دي، اختیاري او غیر اختیاري درملنې

و غير اختیاری را با روحیه انسانی و اخلاقی طبابت در حدود امکانات و تسهیلات مربوط، تداوی نمایند.

(۴) وزارت صحت عامه مکلف است، تسهیلات صحی لازم را جهت عرضه خدمات صحی روانی طور رایگان در مراکز صحی مربوط، مطابق معیار های ملی و بین المللی فراهم نماید.

(۵) معیارها، پلان ها و مراقبت های صحی فردی توسط لایحه جداگانه تنظیم می گردد.

تداوی غیر اختیاری

ماده پانزدهم:

(۱) شخص مریض که تحت تداوی غیر اختیاری قرار می گیرد، مطابق احکام این مقرر تداوی می گردد. در صورتی که مریض مغایر نظر داکتر، تداوی خویش را قطع می کند، به تسهیل کننده تصمیم گیری، اقارب یا مرجع

ته از کسان د طبابت په انساني او اخلاقي روحيې سره د اړوندو امکاناتو او آسانتياوو په حدودو کې، درملنه وکړي.

(۴) د عامې روغتيا وزارت مکلف دی، له ملي او بين المللي معيارونو سره سم، په اړوندو روغتيايي مرکزونو کې په وړيا ډول د رواني روغتيايي خدمتونو د اړوندې کولو لپاره لازمي روغتيايي آسانتياوې برابرې کړي.

(۵) فردي روغتيايي معيارونه، پلانونه او مراقبتونه د جلا لايحيې په واسطه تنظيمېږي.

د غير اختياري درملنه

پنځلسمه ماده:

(۱) هغه ناروغ شخص چې د غير اختياري درملنې لاندې قرار مومي، د دې مقرري له حکمونو سره سم يې درملنه کېږي. په هغه صورت کې چې ناروغ د ډاکتر د نظر مغاير، خپله درملنه بنده کړي، د تصميم نيونې آسانوونکي، اقاربو يا د ناروغ

ورپیژندونکي مرجع ته خبر ورکول کېږي.

(۲) که چېرې غیر اختیاري ناروغ د ځان او نورو لپاره خطر نه وي او د رواني روغتیا په مرکز کې درملنې ته اړتیا لري، له بستربندو مخکې د آسانې شوې تصمیم نیونې ټول پړاوونه تطبیقېږي.

د ناروغ طفل درملنه

شپاړسمه ماده:

(۱) که چېرې ناروغ طفل بستر او تر درملنې لاندې قرار ولري، د رواني روغتیا مرکز مکلف دی، د والدینو د کتنې زمینه برابره کړي چې له والدینو څخه د طفل د بیلټون اغېزې ټیټې کچې ته ورسېږي. خو دا چې د رواني طب متخصصینو د څو څانګه ییز ټیم له غړو (ارواه پوهان، رواني - ټولنیز سلاکاران او د رواني طب نرسان) سره په مشوره کې تأیید کړي وي او بیلټون د طفل په ګټه وټولي.

(۲) د زیات عمر لرونکو په برخه کې

معرفی کوننده مریض، اطلاع داده می شود.

(۲) هرگاه مریض غیر اختیاری خطری برای خود و دیگران نباشد و نیاز به تداوی در مرکز صحت روانی دارد قبل از بستری شدن تمام مراحل تصمیم گیری تسهیل شده، تطبیق می گردد.

تداوی طفل مریض

ماده شانزدهم:

(۱) هرگاه طفل مریض، بستر و تحت تداوی قرار داشته باشد، مرکز صحت روانی مکلف است، زمینه ملاقات والدین را مساعد ساخته تا اثرات جدایی طفل از والدین به حداقل برسد. مگر اینکه متخصص طب روانی به مشوره با اعضای تیم چند رشته ای (روان شناسان، مشاوران روانی - اجتماعی و نرس های طب روانی) تأیید نموده باشند و جدایی را به نفع طفل بدانند.

(۲) بستری و تداوی طفل

د ناروغ طفل بستري او درملنه جواز نه لري.

په بېرني وضعیت کې د ناروغ درملنه

اؤلسمه ماده:

(۱) د ناروغ درملنه په بېرني وضعیت کې د ناروغ له اقاربو يا دوستانو څخه د ډېر نږدې شخص د غوښتنې له امله او د ډاکټر د ليکلي تأييد، ناروغ تر دريو ورځو پورې په غير اختياري ډول د رواني روغتيا په مرکز کې درملنه کېږي.

(۲) په بېرنيو حالاتو کې د ارزونې ليدنه، د ناروغ د بستري کېدو موده، اختياري او غير اختياري درملنه د جلا لايحې په واسطه تنظيمېږي.

د شکایت حق

اتلسمه ماده:

(۱) که چېرې ناروغ د خپلې درملنې او حقوقو په هکله قناعت و نه لري، کولی شي د دې مقررې په پنځمه ماده کې درج شوي کمېسيون ته شکایت وکړي.

مريض در بخش بزرگ سالان جواز ندارد.

تداوی مريض در وضعیت عاجل

ماده هفدهم:

(۱) تداوی مريض در وضعیت عاجل به اثر درخواست نزدیک ترین شخص از اقارب يا دوستان مريض و تأييد کتبی ډاکټر، مريض تا سه روز به صورت غير اختياري در مرکز صحت روانی تداوی می شود.

(۲) مشاهده ارزیابی، مدت بستری شدن مريض، تداوی اختياري و غير اختياري در حالات عاجل توسط لايحه جداگانه، تنظيم می شود.

حق شکایت

ماده هجدهم:

(۱) هرگاه مريض در مورد تداوی و حقوق خویش قناعت نداشته باشد، می تواند به کمیسیون مندرج ماده پنجم این مقررہ شکایت نماید.

(۲) د دې مقرري په پنځمه ماده کې درج شوی کمپسيون مکلف دی، رسېدلی شکایت بررسی او په دې برخه کې لازم تصمیم ونیسي.

برېښنايي ټکان

نولسمه ماده:

(۱) که چېرې ناروغ برېښنايي ټکان (ECT) ته اړتیا ولري، د رواني طب متخصصین مکلف دي، د رواني روغتیا د مراقبت د پلان په پام کې نیولو سره لاندې موارد اجراء کړي:

۱- په اصلاح شوي ډول د بې هوښۍ او د عضلې له سستوونکي درمل سره یوځای تل د برېښنايي ټکان (ECT) اجراء کول.

۲- د ناروغ له سترگو څخه لرې د برېښنايي ټکان (ECT) اجراء کول.

۳- په ځانگړي کتاب کې له برېښنايي ټکان (ECT) څخه دگټې اخیستنې ثبت.

(۲) د رواني طب متخصص مکلف دی، برېښنايي ټکان (ECT) د ناروغ په باخبره رضایت او د هغه د وړاندیز

(۲) کمپسيون مندرج ماده پنجم این مقررہ مکلف است، شکایت واصله را بررسی و در زمینه تصمیم لازم را اتخاذ نماید.

شاک برقی

ماده نهم:

(۱) هرگاه مريض شاک برقی (ECT) ضرورت داشته باشد، متخصصین طب روانی مکلف اند، با نظر داشت پلان مراقبت صحت روانی موارد ذیل را اجراء نمایند:

۱- اجرای شاک برقی (ECT) همیشه به شکل اصلاح شده همراه با ادویه بیهوشی و سست کننده عضلې.

۲- اجرای شاک برقی (ECT) دور از چشم مريض.

۳- ثبت استفاده شاک برقی (ECT) در کتاب مخصوص.

(۲) متخصص طب روانی مکلف است، شاک برقی (ECT) را با رضایت آگاهانه مريض و به اساس

داشتن معلومات کامل و درست درباره وضعیت و مراقبت صحت روانی پیشنهاد شده اجراء نماید.

(۳) تداوی با شاک برقی برای اطفال جواز ندارد.

(۴) تداوی با شاک برقی در مراکز صحتی خصوصی، حوزوی و ولایتی جواز ندارد. در صورتی که مریض به تداوی با شاک برقی ضرورت داشته باشد به شفاخانه صحت روانی کابل انتقال داده شود.

فصل پنجم

احکام نهایی

تداوی مریض به علت اتهام

ماده بیستم:

تداوی مریض به علت اتهام به جرم، محاکمه، نظارت و توقیف شخص معطل قرار داده نمی شود.

شوی روانی روغتیا وضعیت او مراقبت په هکله د بشپړو او سمو معلوماتو د لرلو پربنسټ اجراء کړي.

(۳) د اطفالو لپاره په برېښنايي ټکان سره درملنه جواز نه لري.

(۴) په خصوصي، حوزوي او ولايتي مرکزونو کې په برېښنايي ټکان سره درملنه جواز نلري. په هغه صورت کې چې ناروغ د برېښنايي ټکان درملنې ته اړتيا ولري دکابل د رواني روغتيا روغتون ته دې ولېږدول شي.

پنځم فصل

وروستي حکمونه

د تور په علت د ناروغ درملنه

شلمه ماده:

د ناروغ درملنه د شخص د جرم د تور، محاکمې، څارنې او توقیف په علت نه ځنډول کېږي.

تداوی در مراکز صحت روانی

مقید

ماده بیست و یکم:

(۱) متهم یا محکومی که به علت مریضی به اساس نظر اهل خبره و حکم محکمه نیازمند تداوی باشد یا در جریان حبس به اختلال روانی دچار شود، در مراکز صحت روانی مقید تحت تداوی قرار می گیرند.

(۲) شرایط تداوی، آموزش متهمین و محکومین دارای محدودیت توانایی روانی یا اختلال روانی به شمول اطفال منحرف در طرز العمل جداگانه، تنظیم می گردد.

تأدیب

ماده بیست و دوم:

(۱) در صورت تخلف از احکام این مقرر، مرتکب حسب ذیل تأدیب می گردد:

۱- بار اول توصیه.

۲- بار دوم اخطار کتبی.

مقیدو روانی روغتیا په مرکزونو

کې درملنه

یو ویشتمه ماده:

(۱) هغه تورن یا محکوم چې د ناروغۍ په علت د اهل خبره د نظر او د محکمې د حکم پر بنسټ درملنې ته اړتیا ولري یا د حبس په بهیر کې په رواني اختلال اخته شي مقیدو رواني روغتیا په مرکزونو کې تر درملنې لاندې نیول کېږي.

(۲) د منحرفو اطفالو په ګډون د رواني ځواکمنۍ د محدودیت یا د رواني اختلال لرونکو تورنو او محکومینو د درملنې او زده کړې شرطونه په جلا کړنلاره کې تنظیمېږي.

تأدیب

دوه ویشتمه ماده:

(۱) د دې مقرري له حکمونو څخه د سرغړونې په صورت کې، مرتکب په لاندې ډول تأدیبېږي:

۱- لومړی ځل توصیه.

۲- دوه یم ځل لیکلی اخطار.

۳- بار سوم جریمه نقدی مبلغ پنج هزار (۵۰۰۰) الی بیست هزار (۲۰۰۰۰) افغانی.

(۲) مبالغ مندرج فقره (۱) این ماده به حساب واحد دولتی تحویل می‌گردد.

آگاهی دهی

ماده بیست و سوم:

وزارت صحت عامه مکلف است، پروگرام های آگاهی دهی را از طریق رسانه های همگانی برای اشخاص دارای محدودیت توانایی روانی یا اختلال روانی از طریق مراکز صحت روانی در مرکز و ولایات دایر نماید.

ارتقای ظرفیت

ماده بیست و چهارم:

(۱) وزارت صحت عامه مکلف است، به منظور ارتقای ظرفیت کارکنان مسلکی مربوط، سیمینارها و ورکشاپ ها را دایر و زمینه اشتراک آنها را در سیمینارها و ورکشاپ های

۳- دریم ځل له پنځو زرو (۵۰۰۰) څخه تر شلو زرو (۲۰۰۰۰) افغانیو پورې نغدې جریمه.

(۲) د دې مادې په (۱) فقره کې درج شوي پيسې دولتي واحد حساب ته تحویلېږي.

پوهاوی ورکول

درويشتمه ماده:

د عامې روغتيا وزارت مکلف دی، د رواني ځواکمنۍ د محدودیت يا د رواني اختلال لرونکو اشخاصو لپاره د ټوليزو رسنيو له لارې د پوهاوي ورکولو پروگرامونه په مرکز او ولايتونو کې د رواني روغتيا د مرکزونو له لارې جوړ کړي.

ظرفیت لوړول

څلېرېشتمه ماده:

(۱) د عامې روغتيا وزارت مکلف دی، د اړوندو مسلکي کارکوونکو د ظرفیت د لوړولو په منظور سیمینارونه او ورکشاپونه جوړ او په کورنیو او بهرنیو سیمینارونو او ورکشاپونو کې

د هغوی د ګډون زمینه برابره کړي.
(۲) د عامې روغتیا وزارت کولی شي د لوړو زده کړو وزارت په همکارۍ د رواني ځواکمنۍ د محدودیت یا رواني اختلال لرونکي شخص د اغېزمنې درملنې لپاره د رواني روغتیا د کارکوونکو د مسلکي مهارتونو د ودې زمینه برابره کړي.

د کړنلارو او لایحو وضع

پنځه ویشتمه ماده:

د عامې روغتیا وزارت کولی شي د دې مقرري د حکمونو د ښه تطبیق په منظور، کړنلارې او لایحې وضع کړي.

انفاذ او الغاء

شپږ ویشتمه ماده:

دغه مقرره په رسمي جریده کې د خپرېدو له نېټې څخه نافذېږي او د رواني روغتیا مقرره چې د ۱۴۲۲ هـ.ق کال د (۵۸۲) ګڼه فرمان پر بنسټ نافذه ده، ملغي کېل کېږي.

داخلي و خارجي فراهم نمايد.
(۲) وزارت صحت عامه می تواند به همکاری وزارت تحصیلات عالی زمینه رشد مهارت های مسلکی کارکنان صحت روانی را جهت تداوی مؤثر شخص دارای محدودیت توانایی روانی یا اختلال روانی فراهم نماید.

وضع طرز العمل ها و لوايح

ماده بیست و پنجم:

وزارت صحت عامه می تواند به منظور تطبیق بهتر احکام این مقرره، طرز العمل ها و لوايح را وضع نماید.

انفاذ و الغاء

ماده بیست و ششم:

این مقرره از تاریخ نشر در جریده رسمی نافذ می گردد و مقرره صحت روانی که به اساس فرمان شماره (۵۸۲) سال ۱۴۲۲ هـ.ق نافذ می باشد ملغي شمرده می شود.

اشتراک سالانه:

در مرکز و ولایات: (۱۰۰۰) افغانی

برای مامورین دولت: با (۲۵) فیصد تخفیف

برای متعلمین و محصلین با ارائه تصدیق، نصف قیمت

برای کتاب فروشی‌ها با ۱۰ فیصد تخفیف از قیمت روی جلد

خارج از کشور: (۲۰۰) دالر امریکائی.

**ISLAMIC REPUBLIC
OF
AFGHANISTAN
MINISTRY OF JUSTICE**

**OFFICIAL
GAZETTE**

Extraordinary Issue

- **Law on Access to Information**
- **Regulation on Mental Health**

Date:20th October.2019

ISSUE NO:(1358)